

UNIVERZITA PARDUBICE

FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2021

Pavla Hepnarová

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Hodnocení BOZP ve vybraných podnicích
Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Pavla Hepnarová**
Osobní číslo: **E18035**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management ochrany podniku a společnosti**
Téma práce: **Hodnocení BOZP ve vybraných podnicích**
Zadávající katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Zásady pro vypracování

Práce si klade za cíl zhodnotit opatření uskutečňovaná v rámci BOZP ve vybraných podnicích. Důraz je kladen především na komparaci shodných a rozdílných opatření ve vybraném výrobním a nevýrobním podniku. Na základě řízených rozhovorů budou navržena doporučení pro stávající praxi.

Osnova:

- Vymezení základních pojmů z oblasti BOZP.
- Analýza shodných a rozdílných opatření BOZP ve vybraných podnicích.
- Formulace závěrů a návrh doporučení.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- ČERMÁK, J. Bezpečnost práce. Aktualizované okruhy bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Praha: Eurounion, s.r.o., 2008. ISBN 978-80-7317-071-4.
JANÁKOVÁ, A. Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Olomouc: Anag, 2011. ISBN 978-80-7263-685-3.
NEUGEBAUER, T. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce, neboli o čem je současná BOZP. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-106-4.
SMEJKAL, V., RAIS, K. Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4644-9.
VALA, J. Systémové řízení bezpečnosti a ochrany zdraví v organizacích. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-109-5.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Ondřej Svoboda, Ph.D.**
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2021**

L.S.

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2020

Prohlašuji:

Práci s názvem Hodnocení BOZP ve vybraných podnicích jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše. Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 04. 2021

Pavla Hepnarová v. r.

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu práce panu Ing. Ondřeji Svobodovi, Ph.D. za jeho odbornou pomoc, cenné rady a trpělivost, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat paní Ing. Soně Hroníkové za poskytnutí potřebných materiálů a informací o společnostech Čmelák – Společnost přátel přírody z.s. a Fabricor a.s. a také bych chtěla poděkovat mé rodině, která při mně po celou dobu stála.

ANOTACE

Bakalářská práce je zaměřena na komparaci dvou vybraných společností z hlediska bezpečnostní situace a z hlediska zákonů BOZP. V první části jsou přiblíženy základní pojmy týkající se této problematiky, historie BOZP, dokumentace BOZP a zákony s tím související. V druhé části jsou představeny komparované společnosti, výrobní podnik zabývající se úpravou kovů a nevýrobní spolek zabývající se ekologií a osvětou. Týká se to především zhodnocení dokumentace BOZP a její dodržování. Součástí práce je řízený rozhovor s OSVČ osobou zabývající se problematikou BOZP a spolupracující s oběma společnostmi a dotazníkové šetření v obou komparovaných společnostech. Pomocí toho byla zhodnocena bezpečnostní situace a byla navržena opatření.

KLÍČOVÁ SLOVA

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, osobní ochranné pracovní pomůcky, pandemie, Covid 19

TITLE

OSH assessment in selected companies

ANNOTATION

The bachelor thesis is focused on the comparison of two selected companies in terms of safety situation and in terms of health and safety laws. The first part introduces the basic concepts related to this issue, the history of OHS, OHS documentation and related laws. The second part presents the comparative companies, a manufacturing company dealing with metal treatment and a non-production association dealing with ecology and education. This mainly concerns the evaluation of occupational OHS documentation and its compliance. Part of the work is a controlled interview with a self-employed person dealing with OHS issues and cooperating with both companies and a questionnaire survey in both compared companies. With this, the security situation was assessed and measures were proposed.

KEYWORDS

Occupational safety and health, personal protective equipment, pandemic, Covid 19

Obsah

ÚVOD.....	10
1 ZÁKLADNÍ POJMY V OBLASTI BOZP	12
1.1 ZÁKLADNÍ POJMY.....	12
1.2 VÝZNAM A CÍLE BOZP.....	14
1.3 HISTORIE A VÝVOJ POJETÍ BOZP	16
2 ZÁKONNÉ POŽADAVKY V RÁMCI BOZP.....	19
2.1 DOKUMENTACE BOZP	19
2.2 ZÁKONY TÝKAJÍCÍ SE BOZP	25
2.3 KONTROLY BOZP INSPEKTORÁTEM PRÁCE A SANKCE	26
2.3.1 KONTROLY INSPEKTORÁTEM PRÁCE.....	26
2.3.2 SANKCE ZA NEDODRŽENÍ BOZP	27
3 POPIS KOMPAROVANÝCH SPOLEČNOSTÍ A ZPŮSOB ZAJIŠŤOVÁNÍ BOZP.....	29
3.1 FABRICOR, A.S.	29
3.1.1 ZÁKLADNÍ POPIS A ZAMĚŘENÍ FIRMY	29
3.1.2 ZAJIŠŤOVÁNÍ BOZP VE SPOLEČNOSTI.....	30
3.2 ČMELÁK – SPOLEČNOST PŘÁTEL PŘÍRODY, Z.S.	36
3.2.1 ZÁKLADNÍ POPIS A ZAMĚŘENÍ SPOLKU	36
3.2.2 ZAJIŠŤOVÁNÍ BOZP VE SPOLEČNOSTI.....	37
4 KOMPARACE ZKOUMANÝCH SPOLEČNOSTÍ	40
4.1 KOMPARACE OPATŘENÍ VŮČI ONEMOCNĚNÍ COVID 19	40
4.1.1 PANDEMIE COVID 19 V ČESKÉ REPUBLICCE	40
4.1.2 OPATŘENÍ TÝKAJÍCÍ SE SPOLEČNOSTÍ.....	41
4.2 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ VE SPOLEČNOSTECH A ROZHOVOR S OZO.....	42
4.3 Souhrnné porovnání společností	60
5 FORMULACE ZÁVĚRŮ A NÁVRH DOPORUČENÍ.....	63
ZÁVĚR.....	66
POUŽITÁ LITERATURA	68
PŘÍLOHY	72

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Obrázek 1: Metoda postupného zlepšování podle cyklu PDCA (Demingův cyklus)	16
Obrázek 2: Logo firmy Fabricor a.s.	29
Obrázek 3: Logo sdružení Čmelák z.s.	36
Obrázek 4: Spolupráce Čmelák z.s.	37
Obrázek 5: Doba pracovního poměru ve firmě Čmelák z.s.	47
Obrázek 6: Doba pracovního poměru ve firmě Fabricor a.s.	48
Obrázek 7: Pracovní úsek Čmelák z.s.	49
Obrázek 8: Pracovní úsek Fabricor a.s.	49
Obrázek 9: Typ provozu Fabricor a.s.	50
Obrázek 10: Znalost zařazení do kategorie prací – Čmelák z.s.	50
Obrázek 11: Znalost zařazení do kategorie prací – Fabricor a.s.	51
Obrázek 12: Svědci pracovního úrazu – Fabricor a.s.	52
Obrázek 13: Typy úrazů podle respondentů z firmy Fabricor a.s.	53
Obrázek 14: Znalost umístění lékárničky první pomoci – Čmelák z.s.	54
Obrázek 15: Poskytování OOPP – Fabricor a.s.	55
Obrázek 16: Používají OOPP – Fabricor a.s.	55
Obrázek 17: Pravidelné kontroly návykových látek – Fabricor a.s.	57
Obrázek 18: Sdílení připomínek k BOZP a způsob – Fabricor a.s. a Čmelák z.s.	58
Obrázek 19: Opatření ohledně pandemie Covid 19 ve Fabricor a.s. – Home office	59
Obrázek 20: Ochranné pomůcky v době pandemie ve Fabricor a.s. – Štíty	60
Tabulka 1: Vztah znalosti rizik práce a pravidelného školení	52
Tabulka 2: Vztah znalosti umístění lékárničky první pomoci a pravidelného školení	54
Tabulka 3: Vztah poskytování OOPP zaměstnavatelem a nošení OOPP zaměstnanci	56
Tabulka 4: Vnímání nošení OOPP v závislosti na délce pracovního poměru	56
Tabulka 5: Realizace na návykové látky ve společnosti Fabricor a.s.	57
Tabulka 6: Vztah mezi úsekem práce a zavedením home office – Fabricor a.s.	59
Tabulka 7: Pozorované skutečnosti v komparovaných společnostech	60
Tabulka 8: Pohled OZO na BOZP situaci v komparovaných společnostech	61
Tabulka 9: Pohled zaměstnanců na situaci BOZP v komparovaných společnostech	62

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

BL	Bezpečností list
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
FES	Fakulta ekonomicko-správní
KHS	Krajská hygienická stanice
NV	Nařízení vlády
OOPP	Osobní ochranné pracovní pomůcky
OZO	Osoba odborně způsobilá
PO	Požární ochrana
ŘLZ	Řízení lidských zdrojů
Sb.	Sbírka zákonů
VZV	Vysokozdvihný vozík
ZP	Zákoník práce
ŽP	Životní prostředí

ÚVOD

Snad každý si chce chránit své zdraví a snaží se nevystavovat přílišnému nebezpečí, a to samé platí i během pracovní doby. Za své zdraví v práci si ručíme z části sami, ale určitou část zodpovědnosti za nás přebírá zaměstnavatel. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci je tedy důležitá nejen pro zaměstnavatele, ale i pro zaměstnance. Část zodpovědnosti, kterou zaměstnavatel přebírá je například zdravé a nezávadné pracoviště, tedy pracoviště, kde jsou rizika eliminována nebo snížena na minimum.

BOZP je součástí každého oddělení ve všech společnostech ať už v menší nebo větší míře, díky tomu je to velmi obsáhlý obor. Právě proto, že BOZP problematika je tak rozsáhlá, tato bakalářská práce neobsahuje vyčerpávajícím způsobem úplně vše, co se této problematice týče. Obsahuje však všechny potřebné základní informace k pochopení BOZP.

Bakalářská práce je rozdělena do pěti hlavních kapitol. Záměrem první kapitoly je vymezit základní pojmy, které jsou potřebné pro pochopení problematiky BOZP, a také význam a cíle BOZP. V první kapitole je také část věnována stručné historii vzniku a vývoje BOZP.

Druhá kapitola si klade za cíl přiblížit zákonné požadavky BOZP, a to konkrétně dokumentaci BOZP a zákony s tím související, ale například i kontroly inspektorátem a sankce za porušení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Další kapitola se zabývá představením komparovaných společností a jejich zajišťováním BOZP. Jedná se o výrobní podnik Fabricor a.s. a sdružení, které poskytuje i vzdělávací služby Čmelák – Společnost přátel přírody z.s.

V předposlední kapitole se nachází samotná komparace vybraných společností. Tato kapitola řeší současnou situaci pandemie Covid 19 a její dopady na společnost a podnikatele. Dále obsahuje rozhovor s OZO, která pracuje v oboru zajišťování BOZP ve společnostech. Tato osoba pracuje pro Čmelák z.s. jako zaměstnanec v jiném oboru než BOZP a pro Fabricor a.s. jako externí poradce v oblasti BOZP. Také obsahuje dotazníkové šetření, které proběhlo v obou vybraných společnostech během listopadu a prosince 2020 a celkové shrnutí opatření.

Poslední kapitola obsahuje celkové zhodnocení zabezpečování BOZP v komparovaných společnostech a také návrhy na zlepšení a na odstranění nedostatků, které se ukázaly z výsledků dotazníkového šetření a rozhovoru s OZO.

Práce si klade za cíl zhodnotit opatření uskutečňovaná v rámci BOZP ve vybraných společnostech. Důraz je kladen především na komparaci shodných a rozdílných opatření ve dvou společnostech, jedna z nich je výrobní firma a druhá zapsaný spolek, který poskytuje služby, má tedy charakter nevýrobního podniku. Na základě řízených rozhovorů budou navržena doporučení pro stávající praxi. Konkrétně se bude věnovat komparaci výrobní firmy a nevýrobního sdružení vzhledem k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Vzhledem k současné situaci pandemie Covid 19 se uskutečnil pouze jeden řízený rozhovor s odborně způsobilou osobou, která poskytuje konzultaci v oblasti BOZP a současně dotazníkové šetření v obou komparovaných společnostech. Otázka, na kterou se tato bakalářská práce snaží zodpovědět je, zda se významným způsobem liší opatření z hlediska zajišťování BOZP ve zkoumaných společnostech.

1 ZÁKLADNÍ POJMY V OBLASTI BOZP

Následující podkapitoly se budou věnovat základním pojmům a terminologii bezpečnosti a zdraví při práci, základními používanými principy a vývojem podnikání a BOZP.

1.1 ZÁKLADNÍ POJMY

Základní pojmy jsou důležité pro pochopení celého tématu. Jedná se nejen o pojmy přímo související s BOZP, ale i termíny z rizikové oblasti.

Nebezpečí je zdroj možného poškození chráněných aktiv nebo situace s určitou možností úrazu, zranění nebo jiného poškození zdraví.

Hrozba je jakýkoli jev, jenž má eventuální schopnost uškodit chráněných aktivů, které jsou chráněny zemí. Velikost hrozby je dána velikostí škody, kterou by způsobila, a časovým rozmezím uplatnění této hrozby.

Riziko je určitá možnost, že s potencionální pravděpodobností vznikne událost nebezpečná z bezpečnostního hlediska. Obecně vzato je to tedy pravděpodobnost výskytu nežádoucí události.

Rizikem práce, „resp. rizikem možného ohrožení života a zdraví zaměstnanců při práci, se rozumí určitá pravděpodobnost vzniku škody na životech a zdraví zaměstnanců (v důsledku pracovních úrazů, nemocí z povolání a jiných poškození zdraví) za daných podmínek“ (JANÁKOVÁ, 2018)

Míra rizika je matematicky daná hodnota popisující vztah mezi pravděpodobností a následky nežádoucího zdroje.

Posuzování rizika je proces, při kterém se hodnotí rizika vyplývající z nebezpečí, s ohledem na adekvátnost všech faktických opatření a rozhodnutí, s výsledkem, zda jsou nebo nejsou přijatelné.

Hodnocením zdravotních rizik se rozumí „posouzení míry závažnosti že populace vystavené rizikovým faktorům životních a pracovních podmínek a způsobu života.“ (JANÁKOVÁ, 2018)

Přijatelné riziko je takové riziko, jehož úroveň byla snížena na úroveň, kterou může společnost trpět s ohledem na své právní povinnosti a vlastní politiku BOZP.

Řízení rizik neboli risk management je oblast managementu, která se zaměřuje na analýzu a snižování rizik na přijatelnou úroveň. Jedná se tedy o proces, při němž se usiluje o zamezení působení již známých i neznámých faktorů a nabízí řešení.

Pojem **rizikové faktory pracovního prostředí** znamená každá situace či činitel, který může být původem vzniku pracovního úrazu, nemoci z povolání a další poškození zdraví.

Rizikovým faktorem pracovních podmínek se jedná „zejména o faktory fyzikální, chemické, o biologické činitele, prach, fyzickou zátěž, psychickou a zrakovou zátěž a o nepříznivé mikroklimatické podmínky.“ (NEUGEBAUER, 2016)

Prevenčí rizik se rozumí všechna opatření, která vychází z veškeré legislativy BOZP a z opatření ve společnostech. Tyto opatření mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat vliv rizik, která nejsou odstranit.

Mimořádnou událostí je podle zákona č. 239/2000 Sb. o IZS nežádoucí působení sil a jevů způsobených člověkem, přírodou a haváriemi, která ohrožují chráněná aktiva a zároveň vyžadují záchranné a likvidační činnosti.

Poškození zdraví je určitelný, nežádoucí fyzický nebo duševní stav, který se může zhoršovat s pracovní činností nebo okolností spojenou s prací.

Incident nebo nehoda je událost, která se stala během pracovní doby a při které se stal nebo mohl stát úraz, poškození zdraví nebo ke smrti zaměstnance nebo osob přítomných na pracovišti

Bezpečnost práce je interdisciplinární obor, který se zabývá technickými, technologickými, organizačními, výchovnými a jinými opatřeními. Tyto opatření mají za cíl zhotovit určité pracoviště a pracovní prostředí, ve kterých nenastanou pracovní úrazy.

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP) je mezivědní obor zabývající se předcházení ohrožení zdraví a života zaměstnanců. Je dán základní legislativou a dále má každá společnost nastavenou vlastní politiku BOZP.

Osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP) jsou ochranné prostředky chránící zaměstnance před nepříznivými vlivy pracovního prostředí, ale také nesmí ohrožovat jejich život a zdraví a nesmí bránit vykonávání práce a splňovat požadavky stanovené legislativou. Mezi OOPP nepatří běžné pracovní oděvy a obuv, které nejsou k ochraně zdraví a nejsou mimořádně opotřebovávány nebo znečištěny.

Pracovní úraz je jakékoliv poškození života či zdraví zaměstnance. K tomuto poškození musí dojít nezávisle na vůli zaměstnance krátkodobým, nenadálým a hrubým působením vnějších vlivů při konání práce nebo v souvislosti s ní.

Pracoviště je prostor stanovený jednomu nebo více zaměstnancům, aby zde plnili pracovní úkoly. Tento prostor se nachází v prostorách, kde se pracuje, a přidělené osoby k němu mají během pracovní doby přístup.

Pracovní místo je „prostor na pracovišti, který zaujímá zaměstnanec při práci; zpravidla v pozici vsedě nebo vestoje, popř. střídání sedu a stoje.“ (JANÁKOVÁ, 2018)

Preventivní opatření jsou opatření, která slouží k odstranění příčiny vzniku možné nehody nebo jiné možné nevíтанé situace

1.2 VÝZNAM A CÍLE BOZP

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP) je mezivědní obor zabývající se právě ochranou zdraví a života zaměstnanců a jiných osob přítomných na pracovišti. Jsou to legislativou stanovená pravidla nebo opatření. V současné době neexistuje jedna definice, a proto se v literaturách najdete definice různé podle závislosti na úhlu pohledu.

Cíl BOZP

Je to souhrn všech opatření ze strany zaměstnavatele a má za cíl zabránit vzniku něčeho, co by mohlo ohrozit či poškodit zdraví nebo by mohlo způsobit ztrátu životů zaměstnanců. Opatření mohou mít povahu technologickou, technickou, právní, organizační či administrativní. Seskupení těchto opatření je většinou nazýván jako prevence rizik. Zaměstnavateli při zajišťování BOZP je důležitá odborně způsobilá osoba (OZO) v předcházení rizik v oblasti BOZP. Této osobě se také říká bezpečnostní technik.

BOZP tvoří celá řada oblastí a problematik. Jedná se zejména o (BOZP.CZ, 2015):

- management a řízení rizik,
- technické a organizační požadavky na pracovní prostředí, na organizaci práce a na pracovní postupy,
- školení zaměstnanců,
- poskytování OOPP, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků a ochranných nápojů,

- zakázané práce a pracoviště,
- bezpečnost technických zařízení,
- hygienu práce,
- pracovně-lékařské služby,
- ergonomii,
- bezpečnostní značení a signály,
- řešení pracovních úrazů a nemoci z povolání.

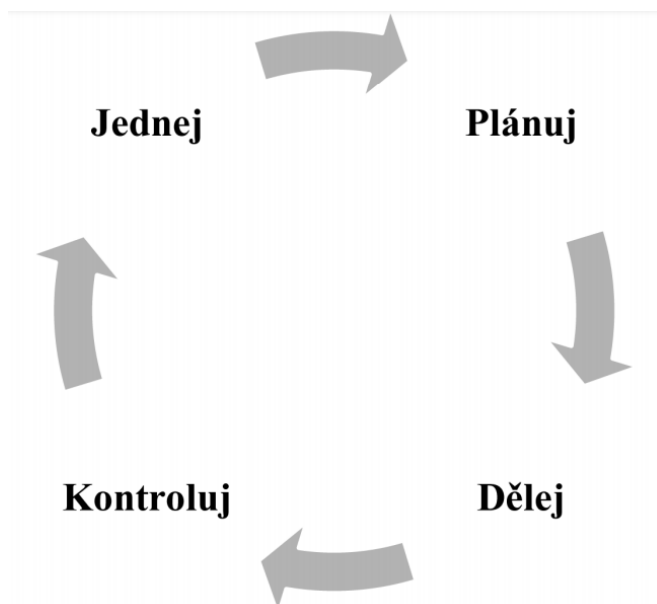
S problematikou zajištění BOZP také souvisí požární ochrana (PO), krizový management, a dokonce i firemní ekologie (ochrana životního prostředí u zaměstnavatele) kterou se zabývá jedna z komparovaných firem.

Zlepšování systémového řízení BOZP

Úvodními kroky při zlepšování by měla být identifikace nebezpečí a s tím souvisejících rizik a jejich následné řešení. Nebezpečí by měla být snižována na úroveň tak nízkou, jaké je možné přijatelně dosáhnout (ALARP – as low as reasonable possible). Vyhledaná nebezpečí jsou dále srovnána s krajními hodnotami danými příslušnými požadavky právních a ostatních předpisů a také je určena politika a cíle podniku. Dále to, co je naplánováno, je i zavedeno a řízeno.

Velmi efektivní a používanou metodou, kterou lze vidět na obrázku 1, je Demingův cyklus známý také jako cyklus Plánuj-Dělej-Kontroluj-Jednej (PDCA), kde (BELLENBERG, 2018):

- Plánuj „PLAN“ – vyhodnocení rizik a identifikování zákonných požadavků,
- Dělej „DO“ – identifikování odpovědnosti, školení, komunikaci, řízení a připravení se na mimořádné události,
- Kontroluj „CHECK“ – monitorování, zaznamenání, auditování,
- Jednej „ACT TO IMPROVE“ – provádění opatření pro neustálé zlepšování výkonnosti v oblasti BOZP.

Obrázek 1: Metoda postupného zlepšování podle cyklu PDCA (Demingův cyklus)

Zdroj: VALA, 2016

1.3 HISTORIE A VÝVOJ POJETÍ BOZP

Období starověku

První zmínka o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci byla objevena v Babylonském zákoníku. Tento zákoník vydal již v 18. století před naším letopočtem král Babylonu a panovník Chammurapi. Obsahuje tresty za úmyslné i neúmyslné poranění jiné osoby při práci, ale také náhrady. Nelze ho stoprocentně přiřadit k BOZP, ale některé zákony mají povahu BOZP.

Příklady z Chammurapiho zákoníku (KLÍMA, 1979):

§ 197 – Jestliže zlomil kost plnoprávného občana, zlomí mu kost.

§ 198 – Jestliže vyrazil oko muškénovi nebo zlomil kost muškénovi, zaplatí jednu minu stříbra.

§ 219 – Jestliže lékař provedl na otroku muškéna bronzovým nožem těžkou operaci a způsobil jeho smrt, nahradí otroka za otroka.

§ 229 – Jestliže stavitel postavil pro někoho dům, svou práci však neprovedl pevně a dům, který postavil, se zřítíl, a (jestliže) způsobil smrt majitele domu, tento stavitel bude potrestán smrtí.

Další zmínky jsou k nalezení například v Knihách Mojžíšových, ve Starověkém Egyptě a ve Starověkém Římě. V Egyptě byl údajně u panovníka Ramsese III. lékař, který se staral o pracovníky (v té době spíše otroky). V Římě se péče točila spíše okolo gladiátorů.

Období novověku

Důležitým dokumentem, který se týkal BOZP, je Jáchymovský řád. V tomto řádu se jako v prvním objevila zmínka o pracovním úrazu.

Během období vlády Marie Terezie a jejího syna Josefa II. se začínaly prosazovat prvky ochranné, které se projeví v různých patentech. Během vlády Marie Terezie byl vydán patent stanovující délku robotní pracovní doby (dne). Josef II. vydal během své vlády patent s názvem Řád k hašení ohně.

V první polovině 18. století s rozvojem hospodářství začalo tvoření občanských práv, které se zakončilo v roce 1811, kdy byl vytvořen Všeobecný občanský zákoník. V platnost přišel až rok nato. Všeobecný občanský zákoník byl také přeložen do českého jazyka a byl pojmenován jako Kniha všeobecných zákonů městských.

V období Rakousko-Uherska došlo k vydání Živnostenského řádu, který byl později zrušen zákoníkem práce. Na jeho základě vznikla živnostenská inspekce.

Důležitým milníkem bylo období Protektorátu Čechy a Morava. V tomto období došlo k novelám pracovní doby, konkrétně novely zákona č. 91/1918 Sb., o osmihodinové době pracovní, kde došlo k povolení práce přes čas, a to nejvýše dvě hodiny denně. Dále byla zavedena pracovní dovolená pro učně a díky vládnímu nařízení č. 33/1942 Sb., o placené dovolené pro zaměstnance, byla zaručena dovolená na zotavenou.

Druhá polovina 20. století a současnost

Velké změny a pohled na bezpečnost práce se mění po 2. světové válce. Po ní došlo k rychlému průmyslovému a technologickému rozvoji, který vyvíjel vysoký tlak na účinnost práce a výroby.

Prvním zákonem o bezpečnosti při práci v období Československé republiky byl zákon č. 67/1951 Sb., o bezpečnosti při práci. Byl to první zákon, který se zabýval pouze tematikou

BOZP. Roku 1954 byl také vydán zákon o bezpečnosti práce v JZD a všech hospodářů a rolníků.

Nejvýraznějším obdobím druhé poloviny 20. století je období Československé socialistické republiky (ČSSR). V tomto období byly oba výše zmíněné zákony zrušeny zákonem č. 65/1961 Sb., o BOZP. V roce 1968 byl vydán zákon č. 174/1968 Sb., tento zákon vymezil celistvý státní odborný dohled nad bezpečností práce a technickými přístroji. Na shromáždění „Mezinárodní organizace práce“ roku 1981 byla schválena "Úmluva o bezpečnosti a zdraví pracovníků a o pracovním prostředí".

Poslední podstatná změna v oboru BOZP se stala 1. ledna roku 2001. Tento dne byly vzat do českého právního řádu systém Evropské unie zajištění BOZP.

2 ZÁKONNÉ POŽADAVKY V RÁMCI BOZP

Tato kapitola se věnuje dokumentaci BOZP, do které spadá kategorizace prací, lékařské prohlídky, vyhodnocení rizik BOZP, ochranné pracovní prostředky, pracovní postupy a organizace práce, školení, pracovní úrazy a Kontroly, prověrky a revize zařízení a zákonům souvisejícím s touto dokumentací. Dále se věnuje kontrolám BOZP a sankcím za porušení nebo nedodržení nutných opatření.

2.1 DOKUMENTACE BOZP

Kategorizace prací v rámci BOZP

Dle zákona č. 258/2000 Sb., který se zabývá ochranou veřejného zdraví a změnou dalších souvisejících zákonů je pro každého zaměstnavatele povinností zařadit veškeré pozice prací do kategorizace prací, a to před začátkem činnosti a poté tuto dokumentaci uchovávat v aktuálním stavu. Tyto pracovní pozice se zařazují podle rozsahu přítomnosti faktorů, které mohou negativně ovlivnit zdraví zaměstnanců do čtyř hlavních kategorií. Kategorie 1 je nejméně riziková a kategorie 4 nejvíce. O zařazení prací do kategorií 2R, 3 nebo 4 rozhoduje krajská hygienická stanice daná krajem, do kterého podnik spadá, žádost předkládá zaměstnavatel do 30 kalendářních dnů (tedy zhruba 1 měsíc) ode dne zahájení výkonu práce. Práce do kategorie 1 a 2 zařazuje zaměstnavatel. Rozdíl mezi kategoriemi 2 a 2R je ten, že do kategorie 2R jsou zařazovány práce stejné jako do skupiny 2, ale mají hraniční hodnoty ukazatelů.

Kategorizací prací se myslí rozdělení všech pracovních pozic v závislosti na hygienických limitech daných zákonem. Příklad hodnocených rizikových faktorů je hluk, prach, vibrace, fyzická zátěž, psychická zátěž, chemické látky, neionizující záření, pracovní poloha, zátěž chladem a teplem.

Z těchto druhů jsou některé (hluk, prach, vibrace, fyzická zátěž, pracovní poloha apod.) měřeny specializovanými firmami na měření rizikových faktorů pracovního prostředí. Další faktory, jako zátěž chladem a teplem, jsou zařazeny dle časového snímku dne. Časový snímek dne tkví v posouzení veškerých činností zaměstnance souvisejících s náplní práce na daném pracovišti za pracovní dobu. U jednotlivých činností se po směně sečtou časové údaje a ty se následně řadí podle daných legislativních požadavků. Získá se tím celistvý přehled o činnosti

každé pracovní pozice. Podle příslušných tabulek daných platnou legislativou se hodnotí psychická zátěž a neionizující záření.

Bezpečnostní listy souží po prostudování k zařazení chemických látek, které se nacházejí na určitém pracovišti. Každá chemická látka na pracovišti musí mít současně k dispozici bezpečnostní list. V bezpečnostních listech jsou uvedeny tzv. H věty, které určují možnou nebezpečnost pro zdraví a život člověka. H věty jsou tedy standardní věty o nebezpečnosti chemických látek a jejich směsí. Podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 432/2003 Sb., která stanovuje podmínky, podle kterých se zařazují práce do kategorií a podmínky odběru biologického materiálu, krajní hodnoty ukazatelů biologických testů a patřičnosti oznamování prací s azbestem a přírodními činiteli. Pokud byla H věta zapsaná v BL, byla práce zařazena do kategorie 2 a také byla vypracována „Pravidla pro nakládání s nebezpečnou chemickou látkou“. Po zpracování se tato pravidla předkládala na KHS ke schválení. Po schválení KHS se musel BL dát na příslušné pracoviště. Zaměstnanci na daném pracovišti o nich musí být proškoleni. Vyhláška z května 2020 už tuto povinnost ale nestanovuje, stanovuje pouze bezpečnostní list.

Souhrnný dokument, ve kterém se nachází popisy jednotlivých pracovních pozic v dané společnosti, BL chemických látek, zhodnocení rizikových faktorů a jednotlivá měření odevzdává společnost na KHS k prozkoumání. Ta poté oznámí skutečnou kontrolu na pracovišti, posoudí informace napsané v dokumentu s realitou, a pokud je vše v pořádku, vydá souhlasné stanovisko (v případě pozic zařazených do kategorie 1 a 2), popřípadě rozhodnutí o zařazení (pro kategorie 2R, 3 a 4). Schválený dokument včetně rozhodnutí KHS slouží personálnímu oddělení jako dokument pro lékařské prohlídky.

Lékařské prohlídky

Lékařskými prohlídkami se zabývá zákon 373/2011 Sb. Kategorizace prací se používá u pracovních pozic zařazených v kategorii 2 a 3 i jako podklad u pracovního lékaře, který na základě tohoto dokumentu a zdravotního stavu zaměstnance rozhodne, zda zaměstnanec je nebo není schopen danou pracovní pozici ve společnosti vykonávat.

Podle § 103 ZP je společnost povinna informovat zaměstnance, u kterého poskytovatele pracovnělékařských služeb jim budou umožněny pracovnělékařské služby a jakým skupinám očkování a jakým pravidelným kontrolám a vyšetřením, které se týkají výkonu práce, musí absolvovat.

Vyhodnocení rizik BOZP

Podle § 102 zákoníku práce (ZP) je společnost (konkrétně zaměstnavatel) povinna neustále pátrat po nežádoucích jevech a procesech pracovního prostředí a pracovních podmínek, určovat příčiny a prameny. Pokud není možné rizika odstranit, musí zaměstnavatel posoudit a schválit opatření k redukci jejich působení. Toto snížení musí být sníženo na úroveň takovou, aby ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců bylo minimalizováno.

Vyhodnocení rizik BOZP dle zákoníku práce smí pouze osoba odborně způsobilá a dále dle zákona 309/2006 Sb., ve kterém se nachází informace o zajištění dalších podmínek BOZP a související předpisy. Vyhledání a vyhodnocení rizik by dle zákona mělo pokrývat veškeré činnosti, které firma provozuje. Dokument „Vyhodnocení rizik“ zahrnuje posouzení veškerých rizik určitého pracoviště, do kterého se počítají i stroje a zařízení, pracovní prostředí, ergonomické podmínky a vliv okolí.

Vyhodnocení rizik v praxi probíhá tak, že OZO BOZP sleduje zaměstnance na místě pracoviště po dobu jejich pracovní doby. Zaznamenává veškeré pracovní činnosti, zjišťuje možná rizika jak u strojů a zařízení, tak i u dalších činností a věcí související s pracovištěm. U strojů a zařízení kontroluje například točivé části, dále kontroluje uspořádání pracoviště, práci s materiálem, ale i další rizika. Poté na všechna objevená rizika určí míru pravděpodobnosti a určí dočasná bezpečnostní opatření.

Ochranné pracovní prostředky

Dle zákona č 262/2006 Sb. zákoníku práce má zaměstnavatel povinnost chránit zdraví zaměstnance proti rizikům vyplývajícím z jeho pracovní činnosti. Kolektivní ochrana má v tomto případě přednost. Kolektivní ochrana znamená plošnou ochranu zaměstnanců. Příkladem plošné ochrany může být snížení hluku. Ochrana jedince se provádí tehdy, pokud plošná opatření nelze aplikovat. Při takovémto případě přiděluje zaměstnavatel OOPP.

Podle § 104 odst. 5 ZP OOPP, mycí, čisticí a dezinfekční prostředky a ochranné nápoje poskytuje společnost zaměstnancům zdarma podle daného seznamu společnosti připraveného na základě analýzy rizik a určitých podmínek práce.

NV 495/2001 Sb. řeší rozpětí a bližší podmínky udělování OOPP, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků. Jsou přidělovány není-li možné jinak odstranit rizika, zejména prostředky kolektivní ochrany, pracovní oděv a obuv poskytuje zaměstnavatel, pokud dochází

k zašpinění nebo opotřebení, mycí, čistící a dezinfekční prostředky na základu rozsahu znečištění kůže a na základě seznamu dle vyhodnocení rizik. Nesmí být nahrazeny finančním plněním. Podle ZP 262/2006 Sb. §104 je zaměstnavatel povinen OOPP udržovat ve vhodném stavu (příspěvat na čištění oděvu) a dohlížet na jejich používání. Sám zaměstnanec poté zodpovídá za to, že bude OOPP v použitelném stavu. Evidence OOPP je ze zákona povinná – doporučuje se karta pro každého zaměstnance. Zaměstnavatel musí umět prokázat, že OOPP vydal zaměstnanci a seznámil ho se správným používáním.

Pracovní postupy a organizace práce

Dle zákona č. 309/2006 Sb. §5 má zaměstnavatel povinnost řídit práci a určit procesy tak, aby se dodržovaly pravidla bezpečného chování na pracovišti a aby zaměstnanci (ČESKO, 2006):

- neprováděli aktivity monotónní a zatěžující organismus na jednu stranu,
- nebyli v prostředí, kde by jim mohly poškodit zdraví nebo život padající nebo vymrštěnými předměty nebo materiály,
- byli zabezpečeni proti padání,
- nebyli ohroženi přesunem na pracovištích,
- nepracovali o samotě bez dohledu jiných zaměstnanců – na pracovišti se zvýšeným rizikem,
- Nevykonává manuální zacházení s náklady, která mohou poškodit zdraví.

Školení

Školení BOZP o právních a ostatních předpisech je stanoveno zákonem č. 262/2006 Sb. Školitele určí sám zaměstnavatel – buď OZO v prevenci rizik, nebo proškoleným vedoucími zaměstnancem, popřípadě může školit sám, pokud k tomu má potřebné znalosti. Zaměstnavatel je dále povinen určit obsah a četnost školení, způsob ověřování znalostí zaměstnanců (testy, prověrky) a vést patřičnou dokumentaci o provedených školení BOZP.

Zákon č. 262/2006 Sb. rozlišuje školení zaměstnanců a školení zaměstnanců na vedoucích pozicích (management). Školení musí být provedeno na základě vyhodnocení povahy a závažnosti rizika, musí být opakováno v pravidelných lhůtách a termínech. Ty jsou pro zaměstnance zákonem stanoveny minimálně 1 x za 2 roky, s doporučením pak v některých

provozech na periodu 1x za rok. Je tedy zcela na uvážení zaměstnavatele, zda dodrží termín 1x za 2 roky, nebo si stanoví termín kratší, s ohledem na rizika práce. Školení vedoucích zaměstnanců je stanoveno v periodě minimálně 1x 3 roky, pokud zaměstnavatel neurčí termín kratší.

Školíme vždy (ČESKO, 2006):

- při nástupu zaměstnance do pracovního poměru – tzv. vstupní školení BOZP,
- při změně pracovního zařazení nebo změně skupiny činností,
- při zapojení nové technologie do chodu nebo změně ve výrobních, pracovních a technologických postupech,
- při dalších okolnostech, které mohou mít nebo mají přímý vliv na bezpečnost práce (nutno provést bez zbytečného odkladu) – většinou po pracovním úrazu.

Formy školení jsou například školení, které se koná přímo ve společnosti například na konkrétním pracovišti, školení mimo společnost (autodromy, u poskytovatele a další) a školení online způsobem přes internet (e-learning).

Rozdělení školení se dají rozdělit také podle aspektu času na úvodní školení při nástupu do práce, pravidelně opakované školení a při úpravě pozice zaměstnance (náplň práce) spojené s novými riziky na pracovišti. Dalším členěním může být dle aktivit na základní (pro všechny zaměstnance) a zvláštní odbornou způsobilost (pro zaměstnance u strojů či zařízení, nebo činností s větší mírou rizik).

Pracovní úrazy

Podle zákona č. 262/2006 Sb. § 105 je povinnost zaznamenávat v knize úrazů informace o veškerých úrazech, i když nenastala pracovní neschopnost nebo nastala pracovní neschopnost, která nepřesahovala 3 kalendářní dny. Dále musí zaměstnavatel vypracovávat zápisy a zaznamenávat dokumentaci všech úrazech, které se staly na pracovišti a jejichž následkem došlo (ČESKO 2006):

- a) ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny, nebo
- b) k úmrtí zaměstnance.

Podle odst. 6 §105 ZP má zaměstnavatel povinnost zaznamenávat zaměstnance s uznanou nemocí z povolání.

Další povinnosti zaměstnavatele vyplývající z §105 jsou objasnění příčiny a skutečnosti vzniku úrazu za účasti zaměstnance, pokud to zdravotní stav dovoluje, svědků a odborové organizace, nebo zástupce pro oblast BOZP (pokud jsou) a neměnění stavu na místě úrazu, dokud se neobjasní příčiny a skutečnosti vzniku pracovního úrazu.

Postup při objasňování pracovních úrazů (DOKUMENTACEBOZP.CZ, 2017):

- Základní principy objasňování – zajistit místo a fotodokumentace, evidovat osoby pohybující se na pracovišti, zajistit svědky a popis události, spolupracovat se zástupcem odborové organizace, zamezit opakování, projednat případnou škodu se zaměstnancem, popř. odbory,
- Na co se zaměřit – zaměřit se na příčinu úrazu (co bylo zdrojem, nebo příčinou úrazu),
- Jak dokumentovat – v knize úrazů musí být úraz zapsán tak aby se z něho kdykoliv později mohl sepsat zápis o úrazu, při pracovní neschopnosti delší než 3 dny sepsat záznam o úrazu, záznam o úrazu sepsán nejpozději do 5 dnů od oznámení úrazu,
- Jak stanovit opatření proti opakování pracovního úrazu – výchovná (seznámení zaměstnanců s pracovním úrazem), technická (zajištění kryty), kontrola účinnosti nastavených opatření.

Kontroly, prověrky a revize zařízení

Bližší požadavky na bezpečný chod a používání veškerých zařízení, přístrojů a náradí řeší nařízení vlády č. 378/2001 Sb. Každý přístroj musí mít provozní dokumentaci, záznamy o kontrolách a revizích a další. Provozní dokumentace je skupina listin, které obsahují doprovodnou dokumentaci (návodů na montáž, manipulaci, údržbu a další). Kontrola před začátkem provozu, zda je provoz přístrojů bezpečný, se koná podle doprovodných dokumentů výrobce. Pokud není dokument k dispozici, určí velikost kontroly přístrojů zaměstnavatel určitým bezpečnostním předpisem. Kontrola, která probíhá následně, musí být prováděna nejméně jednou za rok, není-li stanoveno jinak.

Zákon 309/2006 Sb., jímž se mění jiné požadavky BOZP v pracovněprávních vztazích a řeší obstarání bezpečnosti a ochrany zdraví při aktivitách nebo umožňování služeb vně pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek BOZP).

2.2 ZÁKONY TÝKAJÍCÍ SE BOZP

Z předchozí kapitoly je zřejmé, že mezi základní zákonná ustanovení o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci patří zejména zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce a zákon č. 309/2006 Sb., který se zabývá dalšími požadavky BOZP v pracovně právních vztazích a poskytnutí bezpečnosti a ochrany zdraví při aktivitách nebo umožňování služeb vně pracovněprávní vztahy (o zajištění dalších podmínek BOZP).

Dalšími základními zákonnými ustanoveními jsou zákon týkající se ochrany veřejného zdraví – č. 258/2000 Sb., a týkající se specifických zdravotních služeb – č. 373/2011 Sb.

§ 1 zákona č. 262/2006 Sb. zákoníku práce, obsahuje oblasti, kterým se tento zákon bude věnovat. Tento zákon (ČESKO, 2006):

- a) zpracovává právní vztahy při provádění práce mezi zaměstnanci a zaměstnavateli. těmto vztahům se říká pracovněprávními,
- b) zpracovává právní vztahy v kolektivu a pomoc jednání odborů a společností zaměstnavatelů,
- c) připravuje náležité předpisy Evropské unie,
- d) upravuje další právní vztahy, které vznikají před vznikem pracovněprávních vztahů,
- e) dále zpracovává nějaké práva a povinnosti obou stran při plnění rozvrhu přechodně neschopného práce pojištěnce a některé sankce za jeho porušení.

§ 1, úvodní ustanovení, zákona č. 309/2006 Sb., obsahuje stejně jako u zákona č. 262/2006 Sb. obsah daného zákona (ČESKO, 2006):

Tento zákon upravuje náležité předpisy EU, zpracovává v návaznosti na zákon č. 262/2006 Sb. další požadavky BOZP v pracovněprávních vztazích a zabezpečení bezpečnosti a ochrany zdraví při aktivitě nebo poskytování služeb mimo tyto vztahy podle § 3 zákoníku práce.

Další právní předpisy zmiňované v předchozí kapitole jsou:

- Nařízení vlády č. 201/2010 Sb., který řeší způsob zapisování úrazů a hlášení a zasílání záznamu,
- Nařízení vlády č. 378/2001 Sb., jenž stanovuje podrobné požadavky na bezproblémovou činnost a používání mechanismů, technických zařízení, přístrojů a náradí,

- Nařízení vlády č. 495/2001 Sb., který obsahuje informace o poskytování OOPP a dalších prostředků,
- Vyhláška č. 432/2003 Sb., vyhláška, ve které jsou podmínky pro práce a jejich zařazení do kategorií, dále limitní hodnoty ukazatelů biologických testů, podmínky odběru biologického materiálu a patřičnosti oznamování prací s azbestem a biologickými činiteli.

Mezi další právní předpisy, které jsou nutné k pochopení oblasti bezpečnosti práce patří (Neugebauer, 2016):

- zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce (novela – zákon č. 124/2000 Sb.)
- zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce,
- zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů, který navazuje na předpisy EU,
- nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí,
- nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci.

2.3 KONTROLY BOZP INSPEKTORÁTEM PRÁCE A SANKCE

Důležitou součástí BOZP jsou i samotné kontroly dodržování. Kontroly probíhají ze strany inspektorátu práce, který při nedodržení nebo porušení daných pravidel uděluje sankce.

2.3.1 KONTROLY INSPEKTORÁTEM PRÁCE

Oblastních inspektorátů práce (OIP) je v České republice osm, jsou rozděleny podle krajů, kde působí. Jsou to inspektoráty pro Prahu, Středočeský kraj, Jihočeský kraj a Vysočinu, Plzeňský a Karlovarský kraj, Ústecký a Liberecký kraj, Královéhradecký a Pardubický kraj, Jihomoravský a Zlínský, Moravskoslezský a Olomoucký kraj. Všechny OIP spadají pod Státní úřad inspekce práce se sídlem v Opavě v čele s generálním inspektorem. V současné době tuto funkci zastává Mgr. Ing. Rudolf Hahn.

Hlavním cílem práce úřadu a inspektorátů je a musí být prevence, nikoliv potlačení, tedy snaha o předcházení negativním jevům (pracovním úrazům, nemocem z povolání a haváriím) a snaha o co nejlepší přípravu na zdolávání následků takových dějů, pokud k nim dojde.

Existují dva typy inspekcí: ohlášená a neohlášená. Častěji se ale firmy setkávají s kontrolou ohlášenou, která probíhá od ohlášení zhruba do jednoho týdne. Málokdy probíhá kontrola za déle než týden. Při kontrole nelze s jasnou určitostí říct, co přesně bude kontrolováno, ale mezi nejčastěji kontrolované věci patří (ŠUBRT, 2009):

- Kategorizace prací,
- Místní provozní bezpečnostní předpisy,
- Dokumentace BOZP a PO,
- Záznam o školení BOZP,
- Osobní ochranné pracovní pomůcky,
- Pracovní úrazy,
- Revize elektrických a plynových spotřebičů.

Výstupem kontroly BOZP ze strany OIP je protokol, ve kterém jsou zaznamenány všechny zjištění včetně nedostatků, ale také nařízená opatření k jejich odstranění včetně stanovených termínů další kontroly, popřípadě sankcí.

2.3.2 SANKCE ZA NEDODRŽENÍ BOZP

Inspektorát může dávat velmi vysoké pokuty. Pokuty se pohybují v řádu statisíců až milionů korun, podle velikosti firmy a závažnosti pochybení. Bližší informace o sankcích lze nalézt v zákoně č. 251/2005 Sb. o inspekci práce rozděleno do jednotlivých peněžních úseků: do 300 000 Kč, do 400 000 Kč, do 1 000 000 Kč a do 2 000 000 Kč (ČESKO, 2005):

Pokuty do výše 300 000 Kč:

- není-li zajištěna kooperace osob na stejném pracovišti tak, aby byli chráněni také pracovníci (zaměstnanci) jiné osoby,
- není-li přiděleno odborům právo provádět dozor nad situací BOZP v rozpětí, které je dáno §322 zákoníku práce,

- není-li přiznáno zaměstnancům právo účastnit se řešení otázek BOZP,
- není-li na pracovištích zabezpečeno nepožívání alkoholické nápoje nebo jiné návykové látky.

Pokuty do výše 400 000 Kč:

- není-li postiženému odevzdáno vypracování zápisu o úrazu na pracovišti a v případě smrti pracovníka jeho rodině,
- nevedou-li se záznamy o pracovních úrazech v daném rozpětí,
- nebude-li ohlášen úraz na pracovišti a nebude-li záznam odeslán,
- nejsou-li evidovány osoby, které mají uznanou nemoc z povolání.

Pokuty do výše 1 000 000 Kč:

- není-li zajištěna bezpečnost fyzických osob, které se nacházejí na pracovišti,
- nejsou-li zaměstnavatelem zdarma poskytnuty OOPP, pracovní oděv, obuv, čisticí a dezinfekční prostředky nebo ochranné nápoje,
- v případě, že zaměstnavatel nevyřeší příčiny a skutečnosti pracovního úrazu,
- není-li záznam o pracovním úrazu nebo dokumentace ve správném a odpovídajícím rozsahu.

Pokuty do výše 2 000 000 Kč:

- jsou-li výdaje související s BOZP převedeny na zaměstnance,
- nejsou-li zavedeny opatření, jež jsou nutné pro předcházení rizik,
- neumístí-li bezpečnostní značky nebo nezavede-li bezpečnostní signály,
- nepřijme-li taková opatření, aby se již neopakovali pracovní úrazy.

3 POPIS KOMPAROVANÝCH SPOLEČNOSTÍ A ZPŮSOB ZAJIŠŤOVÁNÍ BOZP

V této kapitole jsou základní popisy a zaměření společností Fabricor a.s. a Čmelák – Společnost přátel přírody z.s., a dále také popsány jejich zajišťování BOZP. Hlavním cílem práce je zhodnotit opatření uskutečňovaná v rámci BOZP ve vybraných podnicích. Důraz je kladen především na komparaci shodných a rozdílných opatření ve vybraném výrobním a nevýrobním podniku. Částečně navazuje na kapitolu 2 Zákonné požadavky v rámci BOZP.

3.1 FABRICOR, A.S.

Tato podkapitola se věnuje pouze výrobnímu podniku Fabricor a.s., konkrétně jeho představení a zaměření firmy a dále samotnému zajišťování BOZP ve firmě, kam patří například kategorizace prací.

3.1.1 ZÁKLADNÍ POPIS A ZAMĚŘENÍ FIRMY

Fabricor je akciová společnost založená 27. prosince roku 2012 se sídlem v jižních Čechách. Firma má okolo 30 zaměstnanců. Působí již několik let v oboru kovovýroby na zakázku. Nabízí laserové, plazmové a autogenní řezání (řezání kyslíko-acetylenovým plamenem), ohraňování (způsoby ohýbání plechů), stříhání plechů, svařování kovových a ocelových konstrukcí na míru, řezání na CNC pilách a výrobu kompletních sestav a ocelových konstrukcí včetně lakování, zinkování a také nabízejí dopravu objednaného a na míru upraveného zboží. Také poskytují poradenské služby v tomto oboru, jako zhotovení návrhů nebo doporučení způsobu výroby. Jako firma mají k dispozici vlastní sklad hutního materiálu.

Obrázek 2: Logo firmy Fabricor a.s.

Zdroj: FABRICOR.CZ., 2020

Předmětem podnikání je (Fabricor a.s., 2012):

- výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona,
- silniční motorová doprava
 - nákladní provozovaná vozidla nebo jízdní soupravy o největší povolené hmotnosti přesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí,
 - nákladní provozovaná vozidla nebo jízdní soupravy o největší povolené hmotnosti nepřesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí,
- řezání laserem,
- řezání plazmou,
- řezání autogenem,
- CNC obrábění kovů a oceli,
- ocelové a kovové konstrukce.

3.1.2 ZAJIŠŤOVÁNÍ BOZP VE SPOLEČNOSTI

Firma má smluvně zajištěné služby externí firmou. Ta jezdí minimálně 1 x za měsíc na pravidelné kontroly pracovišť, operativně řeší provozní problémy, pracovní úrazy, účastní se jednání s kontrolními úřady.

Kategorizace prací v rámci BOZP

Kategorizace prací tvoří samostatný dokument, který obsahuje popis jednotlivých pracovních pozic, zhodnocení rizikových faktorů, počet osob na dané pozici, rozvržení pracovní doby a výsledné zařazení.

Vzhledem k vyhodnoceným rizikovým faktorům v kategorii 3 je součástí kategorizace prací i rozhodnutí KHS a příslušné protokoly měření pracovních podmínek od akreditované společnosti Empla AG, Hradec Králové.

V kategorii 1 má firma zařazenou pozici:

- Administrativní pracovník,

- Vedoucí výroby.

V kategorii 2 jsou zařazeny pozice:

- Mistr výroby
 - Rizikové faktory: hluk a chemické látky,
- Obsluha CNC strojů – pily
 - Rizikové faktory: hluk, chemické látky, fyzická zátěž, psychická zátěž, pracovní poloha,
- Obsluha CNC strojů – fréza, soustruh
 - Rizikové faktory: hluk, chemické látky, fyzická zátěž, psychická zátěž, pracovní poloha,
- Skladník
 - Rizikové faktory: hluk, chemické látky,
- Uklízečka
 - Rizikové faktory: chemické látky, pracovní poloha,
- Řidič vozidla do a nad 3,5 t
 - Rizikové faktory: pracovní poloha.

V kategorii 3 jsou zařazeny pozice:

- Svářeč-zámečnick
 - Rizikové faktory: hluk, neionizující záření,
- Brusič
 - Rizikové faktory: hluk.

Evidence rizikových prací

Na základě zařazení do kategorie 3 má zaměstnavatel povinnost vést evidenci rizikových prací. Všichni zaměstnanci v kategorii 3 povinně vypisují formulář, kdy a jak dlouho v riziku pracovali. Tento formulář se zakládá do osobní složky zaměstnance a na vyžádání se předkládá při kontrole KHS.

Lékařské prohlídky

Na základě schválené kategorizace prací má firma uzavřenou smlouvu na pracovnělékařské služby. Vstupní prohlídky zaměstnanců zařazených v kategorii 1 probíhají u obvodních lékařů zaměstnanců, zaměstnanci zařazení do kategorie 2 a 3 musí vstupní prohlídku absolvovat u smluvního pracovního lékaře.

K lékaři vždy dostanou vyplněný formulář na lékařskou prohlídku, kde jsou stanoveny rizikové faktory, druh požadované lékařské prohlídky a další. Na základě potvrzení lékaře – je práce schopen, se zaměstnanec přiděluje na příslušné pracoviště.

Periodické lékařské prohlídky jsou stanoveny v Organizační směrnici zabezpečení BOZP dle vyhlášky 79/2013 Sb. následovně (INTERNÍ ZDROJE FABRICOR A.S.):

- zaměstnanci zařazení v kategorii 1 – 1x za 6 let,
- zaměstnanci zařazení v kategorii 2 – zaměstnanci do 50 let 1x za 4 roky a zaměstnanci nad 50 let 1x za 2 roky,
- zaměstnanci zařazení v kategorii 3 – 1x za 2 roky.

Výstupní prohlídky jsou pro rizikové práce povinné, tato povinnost je stanovena v Organizační směrnici zabezpečení BOZP. Jednou ročně probíhá pravidelný dohled na pracovištích pracovním lékařem – kontrola a stanovení obsahu lékárniček první pomoci, kontrola podmínek pracovního prostředí, kontrola daných OOPP a jejich používání.

Vyhodnocení rizik BOZP

Vyhodnocení rizik je zpracováno vždy na konkrétní pracoviště. Jsou zde zohledněna veškerá rizika na pracovišti dle dílčích pracovních činností. Aby byl splněn legislativní požadavek

o seznámení zaměstnanců se všemi riziky vyplývající z jeho práce, je dokument vyhodnocení rizik součástí dokumentace BOZP přímo na pracovištích tak, aby je zaměstnanci při zaučení, ale i v průběhu práce měli kdykoli k dispozici. Zvláště pro zaměstnance je tento systém velmi praktický, obzvláště pro ty, kteří střídají pracoviště. Mají takto možnost si rizika připomínat. Vyhodnocení rizik ve společnosti probíhá při zavedení nového projektu, pravidelně se aktualizuje na všech pracovištích vždy po každém pracovním úrazu, nebo minimálně jednou za rok.

V tomto dokumentu je zhodnocení veškerých rizik konkrétních pracovišť, včetně pracovního prostředí, strojů a zařízení, vlivu okolí a ergonomických podmínek. Dále stanovené OOPP, pracoviště v rámci kategorií a pokyny na správné třídění odpadů v rámci ochrany životního prostředí.

Osobní ochranné pracovní prostředky

Stanovení, výdej, kontrola a používání OOPP jsou popsány v samostatném dokumentu Organizační směrnice pro poskytování OOPP, mycích a čisticích prostředků. Základní stanovené OOPP (pracovní oděv a obuv) jsou vydávány ve skladu za účasti vedoucího pracovníka daného pracoviště, který kontroluje nezávadnost vydaných OOPP. Nový zaměstnanec podepíše ve skladu na kartě OOPP převzetí a proškolení, jak má OOPP správně používat. OOPP kartu zaměstnanec skladu předá asistentce k založení do osobní složky zaměstnance. Po uplynutí stanovené lhůty použití, nebo při ztrátě funkčnosti, má zaměstnanec nárok na vydání nových OOPP. Doplnkové OOPP (rukavice, ochranu sluchu, brýle a další) vydává mistr výroby daného pracoviště dle potřeby, vždy výměnou za poškozené.

Kontrolu používání provádí kromě příslušného vedoucího zaměstnance pracoviště i celý management firmy. V rámci aktuální situace a řešení pandemie Covid jsou stanovena základní opatření proti nakažení – povinné nošení roušek, dezinfekce rukou a pracovních míst.

Pracovní postupy a organizace práce

Pracovní návod je součástí každého pracoviště spolu s vyhodnocením rizik a bezpečnostním listem používaných chemických látek.

V pracovním návodu jsou popsány jednotlivé pracovní operace a odpovědnosti tak, aby i nový zaměstnanec mohl svou práci vykonávat bezpečně a bezchybně. Po zaučení na pracovišti každý zaměstnanec podepisuje, že byl seznámen s návodem k obsluze, pracovním návodem a ostatní dokumentací a že jejímu obsahu rozumí.

Pracovní návod je velmi praktická pomůcka pro práci nově přijatých zaměstnanců, ale i zaměstnanců, kteří mohou pracovat na více pracovištích a mohou si tak rychle připomenout pracovní povinnosti.

Školení BOZP a PO

Ve firmě probíhají školení dle platné legislativy. Všechna potřebná školení jsou stanovena v dokumentu „Směrnice zabezpečení BOZP“, včetně jejich period, které stanovuje a průběžně aktualizuje externí firma na zabezpečení BOZP a PO.

Příslušná školení stanovena zákonem a vedoucími pracovníky k jednotlivým pracovním pozicím včetně period kontroluje asistentka v rámci požadavků na vzdělávání. Nástupní školení probíhá vždy 1. pracovní den nástupu zaměstnance. Školení probíhá formou zpracované prezentace, která je součástí dokumentace BOZP.

Následně probíhá zaškolení nového pracovníka na pracovišti za dohledu vedoucího daného pracoviště. Zde se zaměstnanec seznámí s návody k obsluze, pracovní návodkou, riziky, bezpečnostními listy a další dokumentací pracoviště. Po zaškolení podepisuje prezenční listinu, která je rovněž součástí dokumentace pracoviště. Stejně zaškolení probíhá i při převodu zaměstnance na jiné pracoviště. Každý vedoucí pracovník pak jednoduše může kontrolovat, zda příslušný pracovník má zaškolení na daném pracovišti a může na něm pracovat. Periodické školení všech zaměstnanců probíhá v periodě 1x za rok. Tato školení provádí externí firma na zabezpečení BOZP a PO.

Odborná školení, například pro práci ve výškách a hloubkách se provádí dle platné legislativy. Toto školení vedou příslušní odborní školitelé. Periody jednotlivých školení kontroluje asistentka, která v předstihu zajistí účast zaměstnanců a příslušného školitele na pravidelném školení.

Pracovní úrazy

Pracovní úraz je v zákoníku práce jasně daný. Co pracovní úraz je a co není, posuzuje vedení firmy a příslušný vedoucí pracoviště, na kterém se úraz stal, popřípadě konzultuje s externí firmou na zabezpečení BOZP.

Veškeré pracovní úrazy zaměstnanci hlásí ihned bez odkladu svému přímému nadřízenému. Nadřízený poté ošetří zraněného zaměstnance, v případě vážnějších pracovních úrazu zajistí odvoz zaměstnance do nemocnice nebo přivolá rychlou zdravotní záchrannou službu. Zjištěné skutečnosti, za kterých k úrazu došlo, zapíše do knihy úrazů. Úraz poté telefonicky či emailem nahlásí vedoucímu výroby.

Vedoucí pracovník společně s externí firmou na zabezpečení BOZP a PO vysvětlí příčinu vzniku a situaci při vzniku úrazu a zadá opatření, aby k dalšímu stejnému nebo podobnému úrazu již nedošlo. Opatření mohou být organizační, technická a výchovná. Nastavená opatření napíše do knihy úrazů a založí. Pakliže je pracovní neschopnost delší než 3 pracovní dny předá kopii knihy úrazů na mzdové oddělení. Tam vyhotoví záznam o úrazu, odešlou nejpozději do 5. následujícího měsíce na inspektorát práce, zdravotní pojišťovnu zaměstnance a pojišťovně, u které je podnik pojištěn na odpovědnost při pracovním úrazu. Následně vypočítají výši odškodného.

Kontroly, prověrky a revize

Pravidelné revize a kontroly zařízení probíhají dle zpracovaného harmonogramu revizí, kterou vede externí firma na zabezpečení BOZP a PO. V harmonogramu je vypsáno zařízení, jeho umístění, označení, perioda revize či kontroly, poslední a následné datum revize, kontroly a odkaz na poslední zprávu. Program vždy s předstihem upozorní na blížící se kontrolu, externí firma na zabezpečení BOZP a PO zašle požadavek na asistentku a ta zajistí novou revizi u externích dodavatelů služeb s příslušným oprávněním. Aktuální revizi asistentka zkontroluje, naskenuje externí firmě a originál založí do šanonu revizí.

Roční prověrky BOZP a PO provádí pravidelně externí firma na zajištění BOZP a PO. Prakticky tvoří ucelený přehled o celkovém ročním systému měsíčních kontrol, nalezených neshod a nedostatků a jejich odstranění.

3.2 ČMELÁK – SPOLEČNOST PŘÁTEL PŘÍRODY, Z.S.

Druhá podkapitola se věnuje sdružení Čmelák – Společnost přátel přírody z.s. Obsahuje dvě podkapitoly, kde v první je základní popis a zaměření firmy a v druhé popsán způsob jakým spolek zajišťuje BOZP.

3.2.1 ZÁKLADNÍ POPIS A ZAMĚŘENÍ SPOLKU

Čmelák – Společnost přátel přírody je zapsaný spolek, je tedy nezisková organizace, která postupně přetváří místa v krajině, tak aby na nich převážila opět příroda nad člověkem. Byla založena v roce 1994 a má sídlo v severních Čechách. Snaží se zamezit tomu, aby na těchto místech převážily osobní zájmy nebo zisk. Z přírody se snaží odstranit chemické postřiky, průmyslová hnojiva a betonové plochy, naproti tomu sází více stromů, keřů a pestřejších smíšených lesů a vytváří více vodních ploch. Dále šíří osvětu o přírodě a mění chování společnosti, aby zabránily globálnímu oteplování i úbytku biodiverzity pomocí různých školení o životním prostředí nebo škol v přírodě pro děti, kde je učí, jak se mají chovat v přírodě a jak ji mohou pomoci.

Obrázek 3: Logo sdružení Čmelák z.s.

Zdroj: CMELAK.CZ., 2020

Co od roku 1994 dokázali (CMELAK.CZ, 2020):

- Ze skupiny nadšenců se vypracovali na profesionály – na největší severočeskou ekologickou organizaci,
- vrátili do přírody přes 400 tisíc sazenic původních druhů stromů a keřů z jejich lesních školek,

- pečují o 62 hektarů přírodních pozemků na 20 vlastních lokalitách (lesy, louky, mokřady),
- přispěli k revitalizaci stovek hektarů krajiny na pozemcích dalších vlastníků,
- jejich výukové ekoprogramy rozšířily obzory více než 23 000 žáků a studentů,
- více než 15 000 přátel přírody se zúčastnilo exkurzí po přírodních lokalitách a dobrovolnické práce v terénu,
- úspěšně dokončili více než 100 různých projektů pro lidi a pro přírodu.

Obrázek 4: Spolupráce Čmelák z.s.

Zdroj: CMELAK.CZ, 2020

3.2.2 ZAJIŠŤOVÁNÍ BOZP VE SPOLEČNOSTI

Firma má BOZP zajištěné smluvně s externí firmou. Ta 1x za rok dojíždí na kontrolu pracoviště, popřípadě aktualizaci stávající dokumentace BOZP.

Kategorizace prací v rámci BOZP

Kategorizace prací obsahuje pouze 1 pracovní zařazení, a to je administrativní pracovník, který je zařazen do kategorie 1. Kategorie 1 nepatří mezi práce rizikové, proto se nemusí předkládat na KHS k posouzení. Zaměstnavatel je pouze povinen kategorii zařadit. Kategorizaci nemá zpracovanou jako samostatný dokument, je součástí Organizační směrnice zabezpečení BOZP.

Lékařské prohlídky

Vzhledem k tomu, že firma nemá žádnou práci zařazenou v kategorizaci prací v kategorii 2 a vyšší, nemá povinnost uzavírat smlouvu na pracovnělékařské služby. Vstupní prohlídky probíhají u obvodních lékařů zaměstnanců. Periodické prohlídky jsou stanoveny v Organizační směrnici zabezpečení BOZP pro administrativní zaměstnance 1x za 6 let. Výstupní prohlídky se neprovádí.

Vyhodnocení rizik BOZP

Vyhodnocení rizik tvoří souhrn všech možných rizik na pracovišti. Administrativní prostory a práce není vyhodnocena jako riziková, dokument vyhodnocení rizik tvoří přílohu č.1 Organizační směrnice zabezpečení BOZP. Mezi nejzávažnější rizika práce je považován pád ze schodů, popřípadě nesprávné nastavení pracovních podmínek při práci na PC.

Osobní ochranné pracovní prostředky

Pro administrativní zaměstnance nejsou z charakteru jejich práce a vyhodnocení možných rizik stanoveny žádné OOPP. V rámci aktuální situace a řešení pandemie Covid jsou stanovena základní opatření proti nakažení – povinné nošení roušek, dezinfekce rukou a pracovních míst.

Pracovní postupy a organizace práce

Pracovní postupy nejsou stanoveny. U elektrických zařízení v kuchyňce jsou vylepeny základní bezpečnostní pokyny k obsluze. V rámci aktuální situace a řešení pandemie Covid jsou stanovena základní opatření proti nakažení. V kancelářích jsou omezeny počty zaměstnanců tak, aby zde byly max. 2 zaměstnanci, průběžně se střídají na home office, porady probíhají online.

Školení BOZP a PO

Vstupní školení ve firmě neprobíhá. Zaměstnanci při podpisu pracovní smlouvy podepisují, že byli seznámeni se základními pravidly BOZP a zákoníkem práce. Perioda školení je stanovena v Organizační směrnici zabezpečení BOZP 1 x za 2 roky. Tato perioda však není

dodržována. Poslední dohledané školení je z roku 2018. Tento nedostatek vyplynul i z dotazníkového šetření.

Pracovní úrazy

Postup při pracovním úrazu je stanoven v Organizační směrnici zabezpečení BOZP. Kniha úrazů na pracovišti není, firma neeviduje za dobu své existence žádný pracovní úraz.

Kontroly, prověrky a revize

Na pracovištích probíhá 1 x za rok externí firmou roční prověrka BOZP. Harmonogram prověrek a revizí není zpracován. Není stanovena osoba odpovědná, revize se provádí na upozornění z roční prověrky BOZP, a to ještě jen některé, dle aktuálních finančních prostředků.

4 KOMPARACE ZKOUMANÝCH SPOLEČNOSTÍ

Práce se zabývá problematikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP), a jejím cílem je posouzení rozdílných opatření pro výrobní a nevýrobní podnik a posouzení skutečné bezpečnostní situace ve vybraných podnicích a poskytnutí návrhů na nápravu s tím souvisejících. K naplnění cíle je použito dotazníkové šetření v obou firmách, a dále pomocí řízeného rozhovoru. Součástí této kapitoly je i pandemie Covid 19 a opatření, která se týkají podniků.

4.1 KOMPARACE OPATŘENÍ VŮČI ONEMOCNĚNÍ COVID 19

Tato bakalářská práce je psána v době pandemie Covid 19, která zasáhla i Českou republiku a ovlivnila, jak byla bakalářská práce napsána. Pandemie koronaviru zasáhla všechny věkové skupiny, tedy i skupiny pracujících a samostatně výdělečně činných. V této kapitole je stručně popsáno, co to pandemie Covid 19 je a jaké novely, opatření nebo usnesení vlády se týkaly podniků.

4.1.1 PANDEMIE COVID 19 V ČESKÉ REPUBLICE

Celosvětová pandemie Covid 19 vznikla v prosinci 2019 na území Číny ve městě Wu-chan. Odtud se následně začala šířit po celém světě. První tři lidé na území ČR onemocněli virem SARS-CoV-2 1. března 2020, byli tedy prvními evidovanými nakaženými. Pandemie zasáhla nejen ekonomiku celého světa, ale i cestování nebo i setkávání s rodinou. Během období jednoho roku (od začátku března 2020 po konec února 2021) si tedy nejen politici, ale i obyvatelé prošli náročnými chvílemi. Zlepšení střídalo zhoršení, a proto to byl nátlak i na psychickou stránku, což potvrzují i statistiky podle kterých se zvýšil počet telefonátů na krizovou linku až o jednu třetinu a zvýšilo se procento sebevražd převážně u mladých lidí.

Kvůli rychlému nárustu nakažených vznikala na začátku pandemie nedostatek ochranných pomůcek, a tak obyvatelé začali šít vlastní roušky pro sebe i okolí. Postupně vzhledem k rozhodnutím a opatřením, které vláda vydala, už nebyly doma šité roušky potřebné ani schvalované z hlediska ochrany před virem. První důležité opatření začalo platit 10. března, kdy byly uzavřeny školy. Toto opatření bylo následováno opatřením z 12. března, kdy byl vyhlášen první nouzový stav týkající se pandemie na území ČR. O dva dny později byly zavřeny restaurace a ostatní prodejny kromě nejdůležitějších, což se dotklo především podnikatelů v tomto oboru. Vláda se snažila vyjít vstříc podnikatelům například

kompenzačními bonusy, dotacemi nebo úvěry. Mezi kompenzační bonusy, poskytované během pandemie státem podnikatelům patří například kompenzační bonusy pro rok 2021, který má za úkol zmírnit dopady související s ohrožením zdraví koronavirem nebo s krizovými opatřeními a poskytnout podporu zasaženým podnikatelům. Dále byli od 16. března až na výjimky uzavřeny hranice státu.

První vlna skončila okolo poloviny dubna 2020. Během první vlny se nakazilo celkem 4750 osob. Počty nakažených začali opět růst během léta 2020. Během této vlny vznikl tzv. semafor, který slouží k označování zasažených okresů. Od 14. října byly opět uzavřeny všechny školy a restaurace. Dále byl 28. října vydán zákaz nočního vycházení mezi devátou hodinou večer a pátou hodinou ráno, který střídavě platil po celou dobu pandemie.

Třetí vlna začala se začátkem nového roku 2021, kdy počty nakažených začali opět stoupat. Během této vlny začalo i očkování proti koronaviru. Žáci a studenti nemohli opět navštěvovat prezenční výuku a restaurace mohli mít otevřená pouze výdejní okénka. Nouzový stav byl běžnou součástí života obyvatel ČR. Dne 26. února byl na tiskové konferenci po jednání vlády vyhlášen tvrdý lockdown a také byl omezen pohyb v rámci okresů.

4.1.2 OPATŘENÍ TÝKAJÍCÍ SE SPOLEČNOSTÍ

Tato podkapitola bude věnována opatřením, které musí dodržovat společnosti v době Pandemie Covid 19. Jelikož pandemie trvá déle než rok, je tato podkapitola věnována pouze nejvýznamnějším opatřením, které se týkají společností.

Se začátkem pandemie a růstem počtu nakažených začali platit omezení nejen na veřejně přístupných místech, ale i ve společnostech. Jedním z prvních opatření bylo zavedení nošení roušek, popřípadě respirátorů a používání dezinfekce, nicméně se stále rostoucím počtem nakažených musela být zavedena další opatření. Na doporučení vlády začali společnosti postupně zavádět home office, aby se omezily kontakty mezi spolupracovníky na minimum. Toto opatření bylo zavedeno i v obou komparovaných společnostech.

Další opatření, které přišlo v době rozvolňování bylo střídání zaměstnanců. Zaměstnanci byli rozděleni do 2 a více skupin a tyto skupiny se spolu na pracovišti nepotkávaly. Například skupina A chodila v sudé týdny a skupina B chodila v týdny liché. Mohli tedy zaměstnanci chodit ve větší míře do práce, ale stále bylo omezeno stýkání. Postupně se výše zmíněná opatření spojila a fungují souběžně.

Vláda 1. března 2021 schválila 1. etapu testování ve firmách s více než 250 zaměstnanci, které bylo povinné od 3. března. Dále bylo povinné od 5. března i pro firmy s 50 až 249 zaměstnanci. Druhá etapa se týkala malých firem s minimálním počtem zaměstnanců 10 osob. Toto testování muselo být zavedeno nejpozději do 26. března. Třetí etapou vláda rozšířila povinné testování i na nejmenší firmy od 1 do 10 zaměstnanců, neziskové organizace a osoby samostatně výdělečně činné. Jejich povinnost začne platit od 6. dubna 2021. Toto se bude týkat i spolku Čmelák. Testování má probíhat jednou týdně. Na pracovišti se tedy nesmí nacházet osoba, která nebyla testována déle jak 7 dní s negativním výsledkem. Výjimky z testování jsou osoby, které jsou na home office, prodělali onemocnění Covid 19 před méně než 90 dny a bez příznaků a osoby již očkované (nejméně 14 dní od druhé dávky vakcíny).

4.2 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ VE SPOLEČNOSTECH A ROZHOVOR S OZO

V dotazníkovém šetření bylo respondentům položeno 19 otázek, tři otázky identifikačního charakteru. Veškeré informace poskytli samotné společnosti – Fabricor a.s. a Čmelák z.s., a dále poskytla informace osoba odborně způsobilá, která vybraným společnostem poskytuje, nebo poskytovala zpracování BOZP. Dotazníkové šetření probíhalo v období od 1. 12. 2020 do konce roku 2020 v době pandemie Covid 19.

Rozhovor s osobou samostatně výdělečně činnou v oboru zajišťování BOZP

K cílům této práce patří řízený rozhovor s OSVČ – OZO BOZP, PO, ŽP, Interní auditor EMS, BOZP, která zajišťuje ve firmě Fabricor a.s. i BOZP a je zaměstnancem spolku Čmelák z.s. V oboru pracuje již mnoho let, a proto má velký přehled co se týká BOZP. Bylo jí položeno 11 otázek na které odpověděla a podala tak pohled ze strany druhé.

Jakým způsobem spolupracujete se společnostmi Fabricor a.s. a Čmelák z.s.?

Pro společnost Čmelák pracuji jako zaměstnanec, protože ochrana životního prostředí je zároveň i mým koníčkem, nicméně je to nezisková organizace, takže externě pracuji v oboru BOZP a PO, ve kterém se pohybuji již více než 10 let. Ve firmě Fabricor tedy funguji jako externí poradce BOZP, PO a ŽP.

Jakým způsobem vnímáte BOZP z pohledu zaměstnance a z opačného jako OZO BOZP?

Z pohledu zaměstnance je to rozhodně jednodušší. Musíte pouze dodržovat nastavená pravidla zaměstnavatelem, účastnit se školení a další. Jako OZO BOZP jsem to já, kdo musí zpracovat nejdříve dokumentaci a následně stanovit pravidla.

Je velký rozdíl mezi dokumentací a v nastavení pravidel pro administrativní a výrobní firmy?

Záleží na úhlu pohledu. Legislativní požadavky jsou stejné pro každou firmu, zákony nerozlišují, zda je to firma administrativní nebo výrobní. Co se však týče zabezpečení firem v rámci BOZP, tam už je to potom rozdíl velký. Vše záleží na rozsahu podnikání a jeho rizik.

Administrativní firma má rizika minimální – kategorizaci prací v 1, tudíž odpadá projednávání na KHS, není povinnost mít smlouvu s pracovním lékařem, rizika nevýznamná. Na zajištění BOZP tak většinou stačí jedna směrnice, která popíše základní nastavení BOZP, periodu školení, lékařských prohlídek a revize zařízení. Kontroly z inspektorátu práce do takových firem většinou nechodí, nebo za mé praxe jsem ještě žádnou v administrativě nezažila, a proto většina administrativních firem žádné nastavení BOZP nemá.

U výrobních firem, kde jsou významná rizika, tam už je zpracování dokumentace, nastavení pravidel a následná neustálá kontrola jejich dodržování pracněji. Pracoviště, kde je schválená kategorizace v rizikové skupině 3 pravidelně v rámci kontrol navštěvuje KHS, časté jsou i kontroly z inspektorátu práce. V těchto firmách pak kategorizace prací, vyhodnocení rizik, různé bezpečnostní předpisy a pokyny, pracovní návodky, nastavení OOPP a další, jsou zpracované jako samostatné dokumenty, které tvoří základní dokumentaci nastavení BOZP. S tou jsou následně zaměstnanci pravidelně školeni, jejich znalosti ověřovány a dodržování pravidel ve výrobě neustále kontrolováno. To vše slouží jako prevence vzniku pracovního úrazu.

Jaké jsou nejčastější úrazy ve firmách všeobecně? Můžete uvést případy úrazů ve vybraných firmách?

To se nedá tak jednoznačně říct. Firma, která pracuje s plechy, bude mít jako nejčastější úraz řezná poranění, firma provozující údržbu strojů bude mít pohmoždění, v zemědělství třeba napadení zvířetem. Vždy hraje hlavní roli nejčastější zdroj rizika, se kterým se pracuje – ve

výše vyjmenovaných příkladech tedy plech, nástroje a náradí, zvířata. Pracovní úraz je součinnost několika dějů, ale vždy je většinou příčinou nějaké porušení.

Ve firmě Čmelák, vzhledem k tomu, že rizika jsou téměř nulová, žádný pracovní úraz nebyl.

Ve firmě Fabricor jsem za své 4leté působení řešila pouze 2 pracovní úrazy, a to zakopnutí. Na vině bylo nevhodné umístění materiálu na pracovišti, o které zaměstnanec zakopnul. Následek byl u prvního úrazu pohmožděný palec na dolní končetině a u druhého naražené rameno důsledkem pádu.

Bylo řešeno opatření po těchto úrazech a pokud ano, jakým způsobem?

Ano, opatření samozřejmě řešeno bylo, to je povinnost ze zákona. Někdy je však tomuto zákonu vyhovět velmi složité. Jestliže mám nastavit taková opatření, aby se úraz již nemohl opakovat a na vině je především lidský faktor, jsou všechna opatření naprosto nenastavitelná.

Ale konkrétně, v případě pohmožděného palce. Na pracovišti jsou přesně vyznačené pozice zpracovávaného materiálu tak, aby zaměstnanec měl uspořádaný pracovní prostor. Jsou zde brány ohledy především na funkčnost pracoviště a ergonomické podmínky zaměstnance. I přesto zaměstnanec o připravený materiál zakopnul při odchodu z pracoviště na pauzu, běžná neopatrnost.

Nastavit zde další opatření, které by úrazu zabránilo již nelze, takže se všichni zaměstnanci opětovně proškolí na pozornost na pracovišti s upozorněním na vzniklý úraz.

U druhého úrazu byla příčinou nedbalost zaměstnance. Zaměstnanec si pomocí ručního paletového vozíku má postavit zpracovávaný materiál na vyznačené pozice na pracovišti. To neudělal, materiál si postavil mimo značené pozice, tím si narušil bezpečný prostor a pohyb po pracovišti a přes špatně postavený materiál při zakopnutí přepadl.

Jak nastavit opatření na lidskou nedbalost? Opět se provedlo opakované školení všech zaměstnanců na důležitost dodržování nastavených pravidel a důležitost uspořádání pracoviště.

Kde se podle vás nejvíce porušuje BOZP? Je to například nějaký konkrétní úsek?

Porušení je především o lidech, takže bych tento problém nevztahovala ke konkrétnímu úseku. Nicméně z mého pohledu je nejvíce porušení v nastavení, dodržování a kontrole

používání OOPP (osobních ochranných pracovních prostředků), a to jak ze strany zaměstnavatele, tak ze strany zaměstnanců. Vysvětlím.

Zaměstnavatel má ze zákona povinnost na základě vyhodnocení rizik poskytnout zaměstnancům vhodné OOPP. Ten tuto povinnost sice splní, ale zohledňuje především finanční stránku na úkor té funkční. To znamená, že nakoupí např. nejlevnější pracovní obuv, která splňuje požadovaná kritéria, vždy minimálně ochrannou špičku, ale pro zaměstnance jsou nepohodlné, těžké a odmítají je nosit.

Zaměstnanec má ze zákona povinnost dodržovat všechna nastavená pravidla zaměstnavatelem, včetně správného používání všech přidělených OOPP. Jsou zaměstnanci, které odmítají používat OOPP už tak nějak ze sportu. S takovými se většinou firma rozloučí. Pak je ta druhá stránka, kdy zaměstnanci odmítají nosit přidělené OOPP třeba z výše popsaného důvodu. Tam je to potom začarovaný kruh, dokud zaměstnavatel nedospěje k názoru, že spokojený zaměstnanec je pro něj daleko větším přínosem než zaměstnanec nespokojený.

Mohou zaměstnanci podávat návrhy na zlepšení BOZP?

Ano, ve většině firem se toto běžně praktikuje. Jsou to právě zaměstnanci, kteří např. na strojích pracují a mohou tak přijít na zlepšení, které by třeba práci usnadnilo. Ve firmě Fabricor jsme veškeré návrhy a požadavky zaměstnanců zohledňovali např. při nastavení jednotlivých pozic na pracovišti, při nákupu vyhovujících OOPP atd.

Školí vybrané firmy zaměstnance o BOZP? Jaké jsou periody a jakým způsobem školení probíhají?

Ve firmě Čmelák nějaké školení historicky proběhlo, ale za mého působení žádné. Jak jsem již zmiňovala, je to dáno především tím, že vzhledem k nulovým rizikům a žádným kontrolám, to administrativní firmy nepovažují za důležité, i když zákonem je stanovená perioda minimálně 1x za 2 roky.

Ve firmě Fabricor se školí pravidelně. Školení je rozděleno do několika částí.

Prvotní je vstupní školení, které probíhá formou prezentace. Po všeobecných informacích o nastavení BOZP přechází nový zaměstnanec na zaškolení na pracoviště, které školí příslušný vedoucí zaměstnanec. Obsahem je proškolení nového zaměstnance s pracovištěm,

pracovní návodkou, riziky a např. s obsluhou stroje. Toto zaškolení na pracovišti trvá minimálně 1 týden, dokud není zaměstnanec připraven pracovat samostatně.

Následuje školení periodické, které ve firmě probíhá každý rok a školím já, jako OZO BOZP. Školím pomocí prezentace, prokládám zajímavými videi z BOZP a PO, upozorňuji na pracovní úrazy, zlepšení a další důležité informace ohledně BOZP. Vždy po tomto školení probíhá ověření znalostí a zakončení diskusí.

V průběhu roku pak probíhají odborná školení, jako práce ve výškách, jeřábníka, vazače a další, periody těchto školení stanoví zákon.

Veškeré školení a periody eviduji v harmonogramu školení, 2 měsíce před uplynutím platnosti školení zasílám info asistence, která požadované školení zajistí.

Jak často a jakým způsobem probíhají ve firmách kontroly bezpečnostním technikem? Jsou prováděny přímo Vámi?

Pravidelné pochůzky BOZP provádím já, periodu máme stanovenou minimálně 1x za měsíc, v případě potřeby i častěji.

Ráda bych se zeptala na kontroly z inspektorátu práce. Bylo něco zásadního v posledních 10 letech v nepořádku za co by firmy dostaly pokutu?

Kontroly z inspektorátu probíhají náhodně, na podnět nebo na základě zjištěných nedostatků z předešlých kontrol. Za mé působení mi žádná pokuta udělena nebyla, ale je pravdou, že 2 firmy, které nyní zabezpečuji mě vyhledali právě z důvodu obdržení pokuty.

Jak se řešila současná krizová situace ohledně pandemie Covid 19? Zavedla se nějaká konkrétní opatření?

Ano, situace se řešit samozřejmě musela. Pandemie zasáhla každého jiným způsobem. Zavedlo se povinné nošení roušek, zvýšená hygienická opatření, měření teploty na pracovištích, rozdělení přestávek na jídlo tak, aby se v jídelně scházelo omezené množství lidí, rady online atd. Zvýšená nemocnost zaměstnanců, a především karanténní opatření ohrozilo ve většině firem běžný provoz. Omezil se pohyb návštěv, tím pádem i kontrolních pochůzek z mé strany. Tam, kde je to možné, jsme zavedli školení zaměstnanců online.

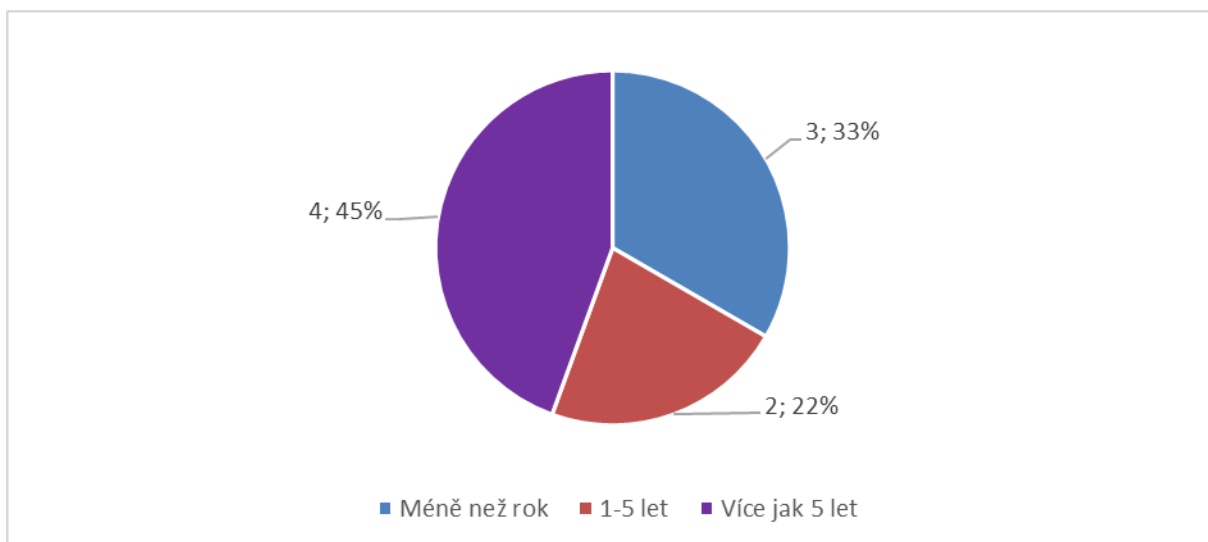
Muselo se jednat velice pružně, především s ohledem na denní změny ohledně vládních nařízení.

Dotazníkové šetření ve výrobním podniku Fabricor a.s. a nevýrobním sdružení Čmelák – Společnost přátel přírody z.s.

Dotazníkové šetření se uskutečnilo ve dvou vybraných podnicích, výrobním podniku Fabricor a.s. a nevýrobním sdružení Čmelák z.s. Jednalo se především o otázky týkající se BOZP v podniku, ale i současné pandemie Covid 19. Dotazníkového šetření se celkem zúčastnilo 21 zaměstnanců, 9 z nevýrobního podniku a 12 z výrobního. Pro větší přehlednost je u některých otázek vyobrazen koláčový graf nebo tabulka.

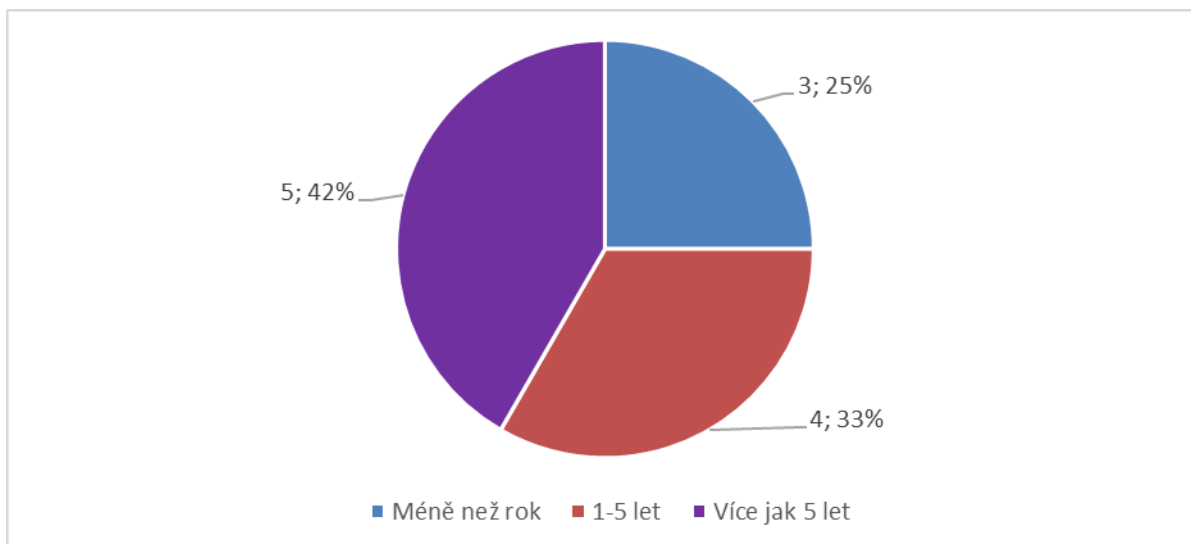
První tři otázky byly identifikační, dalších patnáct se věnovalo zjišťování informací ohledně bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a poslední dvě otázky se týkaly současné koronavirové situace.

První otázka (Jak dlouho pracujete ve firmě?) byla věnována délce pracovního poměru dotazovaných zaměstnanců.

Obrázek 5: Doba pracovního poměru ve firmě Čmelák z.s.

Zdroj: Vlastní zpracování

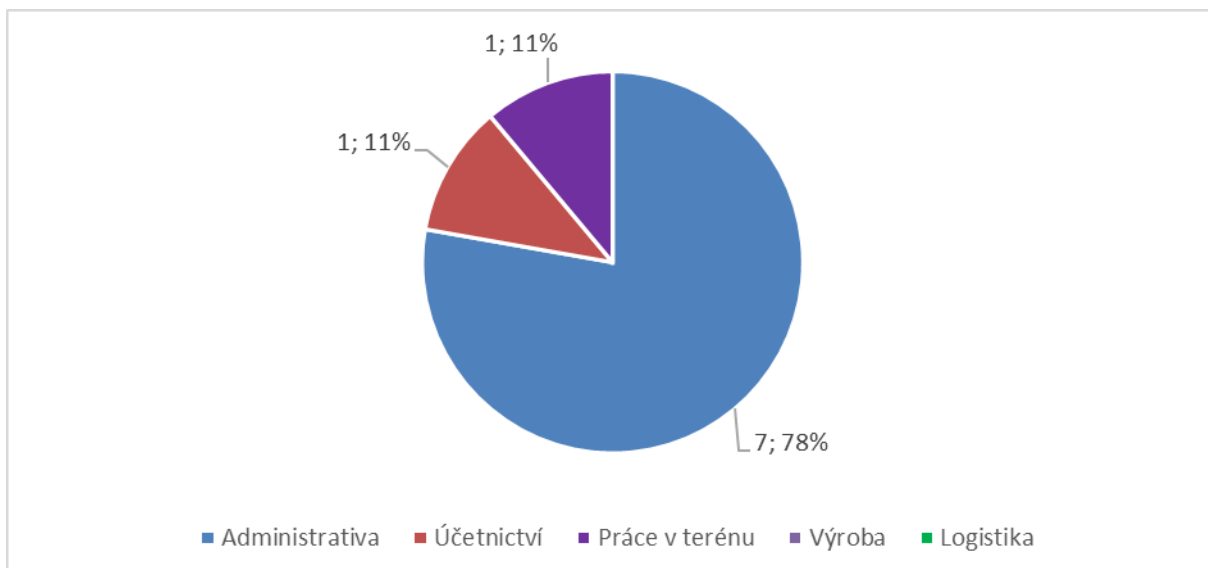

Obrázek 6: Doba pracovního poměru ve firmě Fabricor a.s.

Zdroj: Vlastní zpracování

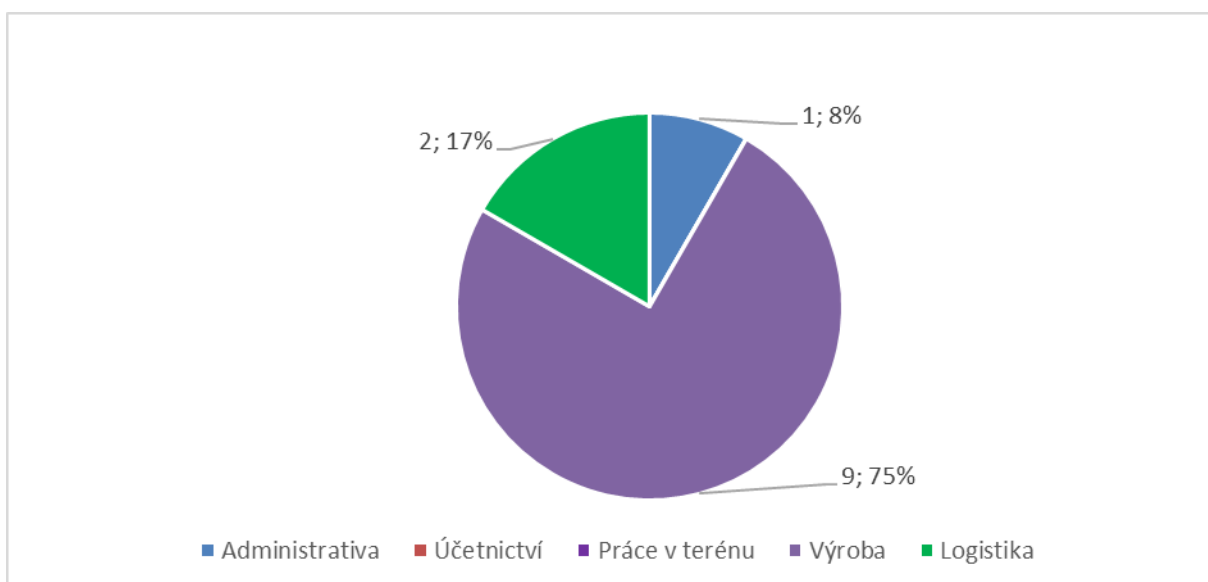
Z celkových jednadvaceti zaměstnanců 9 odpovědělo, že ve firmě pracuje déle než 5 let, u obou firem nejvíce respondentů odpovědělo právě tuto odpověď. U zbylých dvou odpovědí se liší rozložení respondentů podle firem. V nevýrobním podniku jsou druhou největší skupinou zaměstnanci pracující ve firmě méně než rok a u výrobního podniku 1–5 let.

Další otázka (V jakém úseku pracujete?) se zaměřovala na to, na jakém úseku daný respondent pracuje. U otázky bylo předpokládáno, že by mohlo pracoviště mít vliv na hodnocení BOZP respondentem. Z grafů na obrázku 3 a obrázku 4 vyplývá, že ve výrobním podniku odpověděla většina (78 %), že pracují v administrativě a v nevýrobním většina (75 %), že pracují ve výrobě.

Obrázek 7: Pracovní úsek Čmelák z.s.

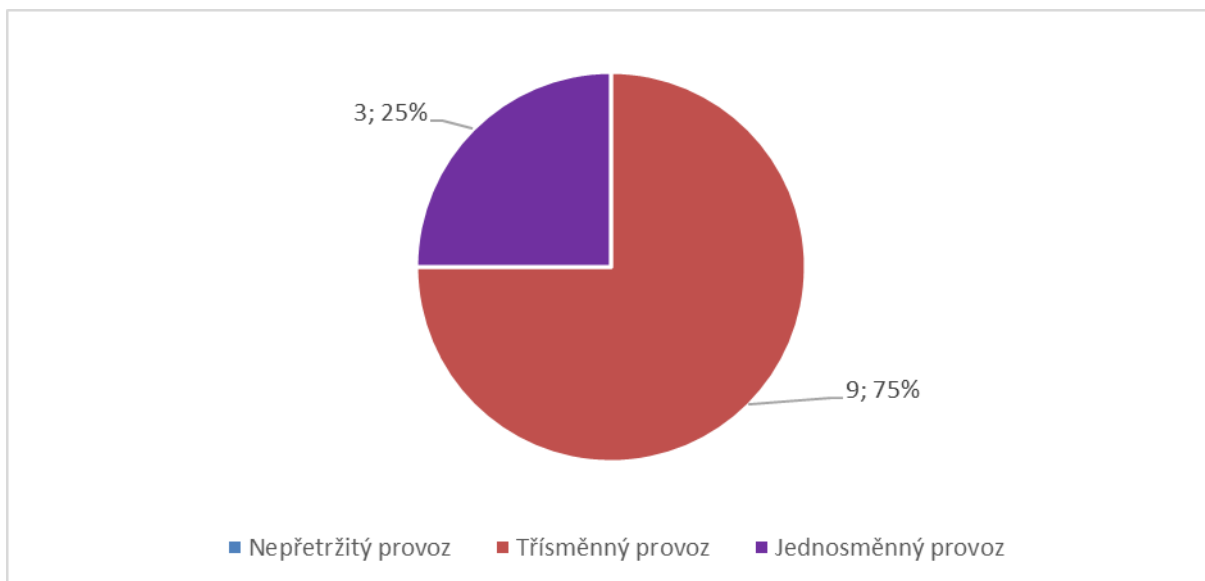
Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 8: Pracovní úsek Fabricor a.s.

Zdroj: Vlastní zpracování

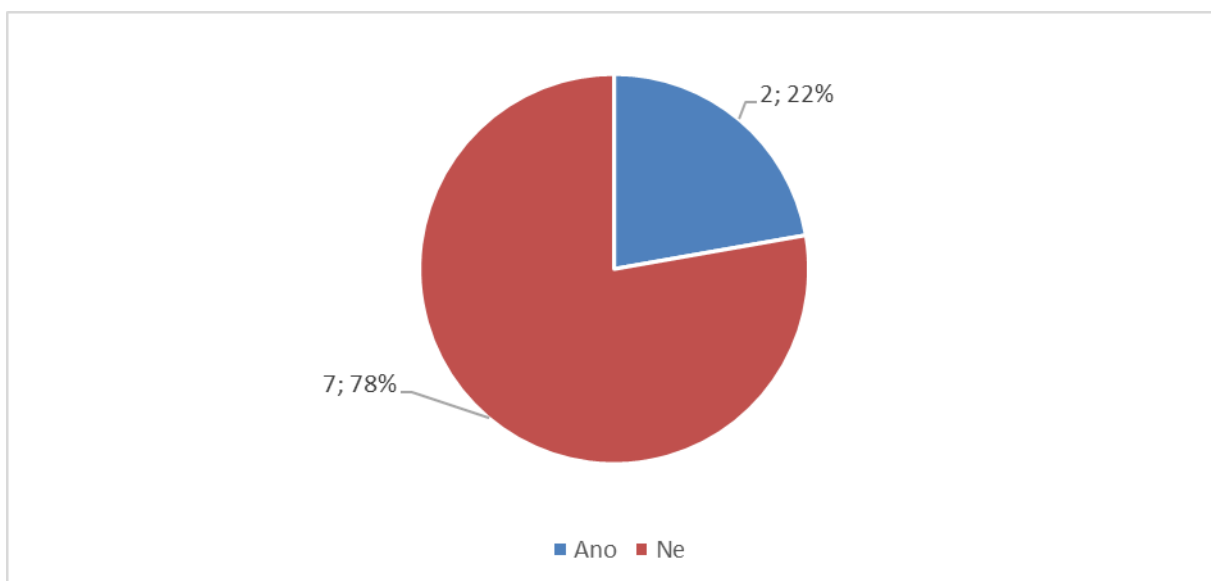
Poslední identifikační otázka (V jakém provozu pracujete?) se zaměřovala na to, zda pracují v jednom ze tří možných provozů. Z celkových 9 respondentů v nevýrobním podniku odpověděli všichni (100 %) jednosměrný provoz na rozdíl od firmy Fabricor. Na obrázku 5 je vyobrazeno, že ve firmě Fabricor pracuje 75 % v třisměrném provozu a 25 % v jednosměrném. Žádný z respondentů nepracuje v nepřetržitém provozu.

Obrázek 9: Typ provozu Fabricor a.s.

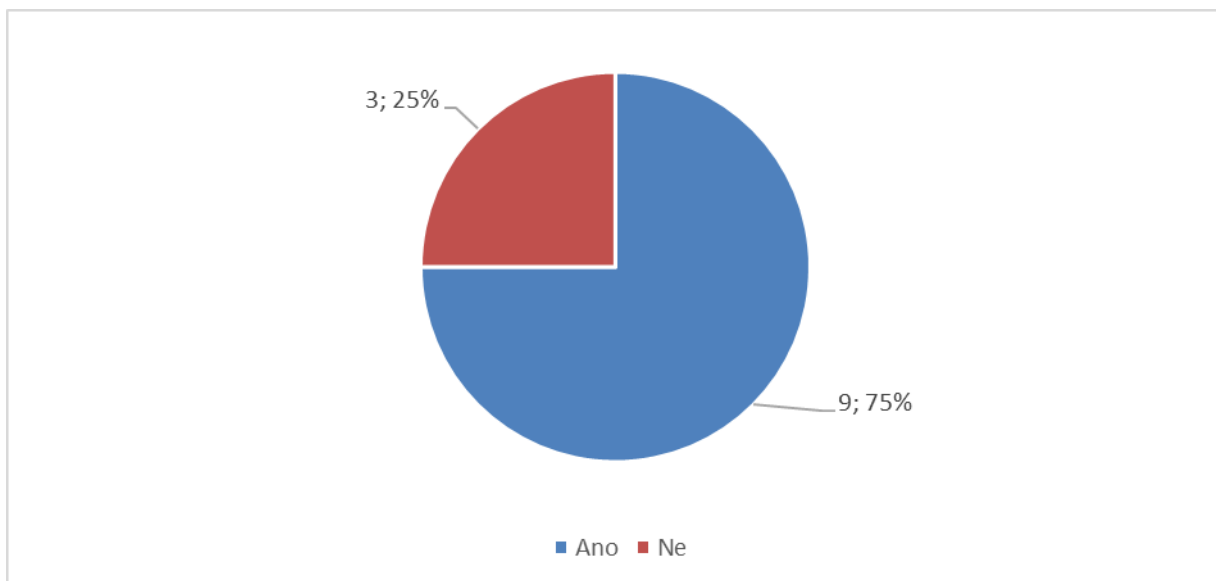
Zdroj: Vlastní zpracování

Vyhodnocení odpovědí první otázky, která se týkala BOZP (Víte, v jaké kategorii prací jste zařazeni?) ukázalo, že většina v nevýrobním podniku (78 %) neví, v jaké kategorii jsou zařazeni, na rozdíl od výrobního podniku, kde většina (75 %) ví.

Obrázek 10: Znalost zařazení do kategorie prací – Čmelák z.s.

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 11: Znalost zařazení do kategorie prací – Fabricor a.s.

Zdroj: Vlastní zpracování

Analýza odpovědí na další otázku (Absolvujete pravidelně školení týkající se BOZP?) ukázala, že 100 % zaměstnanců z firmy Fabricor, tedy 12, odpověděli, že se školení BOZP pravidelně opakuje a absolvují ho. Ve firmě Čmelák bylo většinou respondentů (55,5 %) zodpovězeno, že školení absolvovali pouze při nástupu do zaměstnání, ostatní dotazovaní zaměstnanci uvedli, že nebyli proškoleni vůbec.

Další otázka (Znáte rizika své práce?) se zabývala znalostí rizik na pracovišti. Z firmy Fabricor všichni dotazovaní zaměstnanci odpověděli, že znají, oproti nevýrobnímu podniku Čmelák, kde žádný z dotazovaných respondentů neznal rizika své práce.

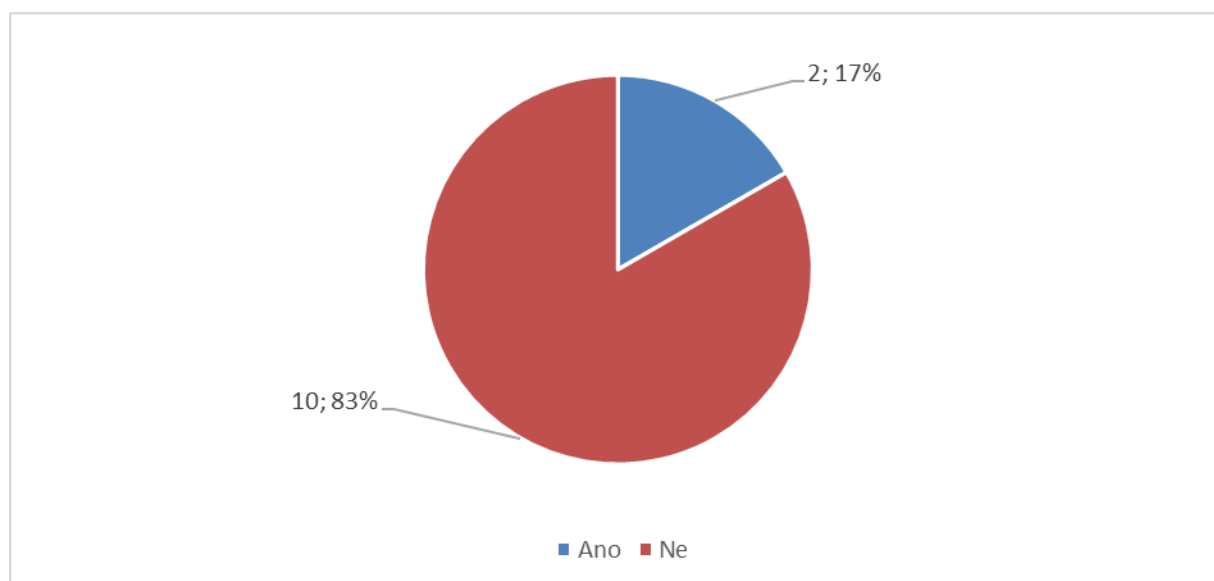
V tabulce 1 informace ukazují, že respondenti, kteří jsou pravidelně proškolení v BOZP znají i svá rizika a respondenti, kteří nejsou svá rizika neznají. Neexistují zde možnosti, že respondent je proškolen a nezná rizika a není proškolen a rizika zná.

Tabulka 1: Vztah znalosti rizik práce a pravidelného školení

Znalost rizik své práce/Pravidelné školení BOZP	Respondent zná rizika	Respondent nezná rizika
Respondent je pravidelně školen	12	0
Respondent není pravidelně školen	0	9

Zdroj: Vlastní zpracování

Další dvě otázky (Utrpěl jste při výkonu práce úraz? a Byl jste někdy svědkem pracovního úrazu?) se zaměřovaly na pracovní úrazy v dané firmě. U otázky, zda respondent utrpěl někdy úraz při výkonu práce odpovědělo 100 % z obou firem ne. U druhé otázky, zda byli svědkem pracovního úrazu, odpověděli pouze dva (17 %) respondenti z výrobního podniku, že byli svědkem pracovního úrazu. Ostatní respondenti nebyli tedy nikdy svědkem pracovního úrazu.

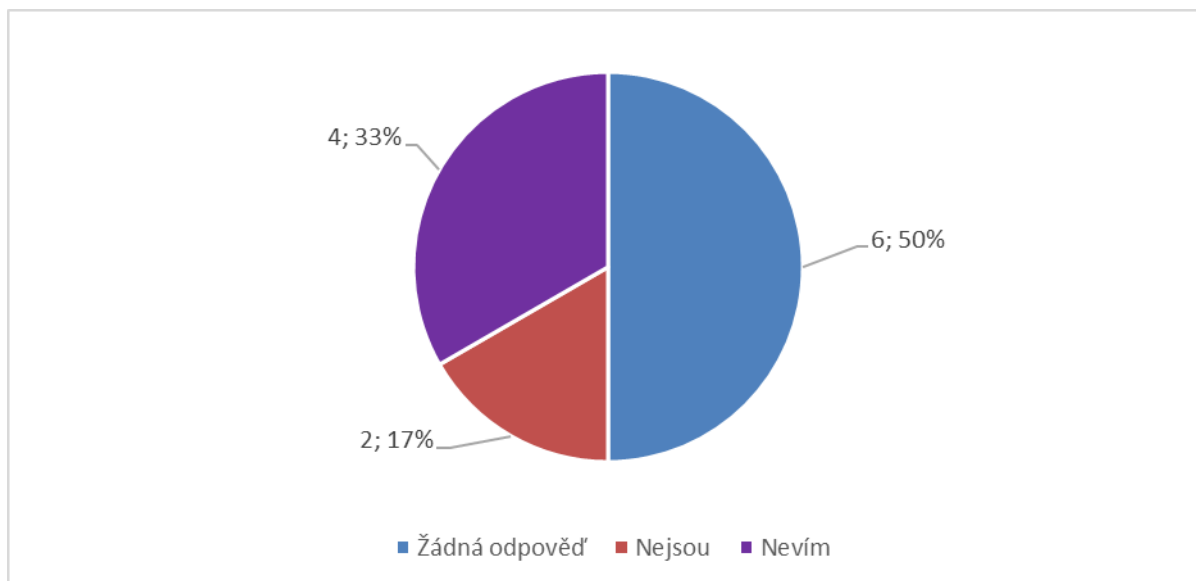

Obrázek 12: Svědci pracovního úrazu – Fabricor a.s.

Zdroj: Vlastní zpracování

Na další otázku (Jaké typy úrazů se podle Vás vyskytují nejvíce?) v nevýrobním podniku žádný z respondentů a ve výrobním polovina respondentů neodpověděla vůbec. Z druhé

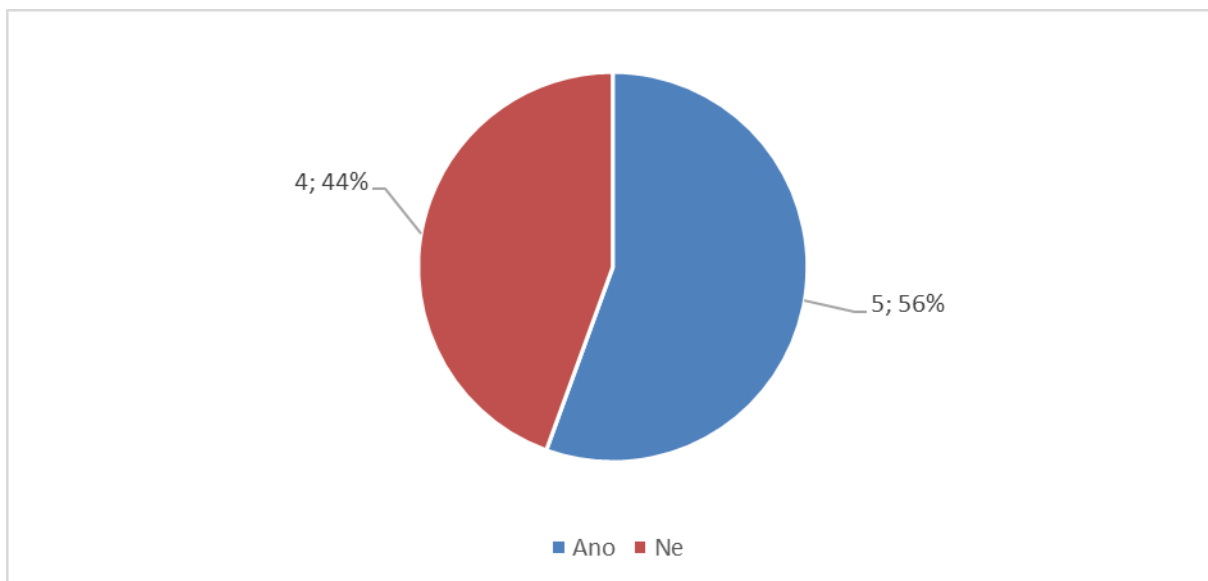
poloviny (6) respondentů ve výrobním podniku odpověděli 4 (33 %), že neví, jaké úrazy se vyskytují a 2 (17 %), že žádné úrazy nejsou.

Obrázek 13: Typy úrazů podle respondentů z firmy Fabricor a.s.

Zdroj: Vlastní zpracování

Další otázka (Víte, kde se nachází lékárnička první pomoci?) se zaměřovala na znalost umístění lékárničky první pomoci v případě pracovního úrazu. Všichni respondenti z firmy Fabricor podle své odpovědi vědí, kde se nachází lékárnička. Na obrázku 8 je vyobrazena znalost umístění lékárničky v nevýrobním podniku. Z grafu vyplývá, že pouze 56 % respondentů ví, kde se lékárnička nachází.

Obrázek 14: Znalost umístění lékárníčky první pomoci – Čmelák z.s.

Zdroj: Vlastní zpracování

Informace v tabule 2 poukazují na to, že je možné předpokládat pravidelným proškolením, že budou zaměstnanci znát umístění lékárníčky první pomoci.

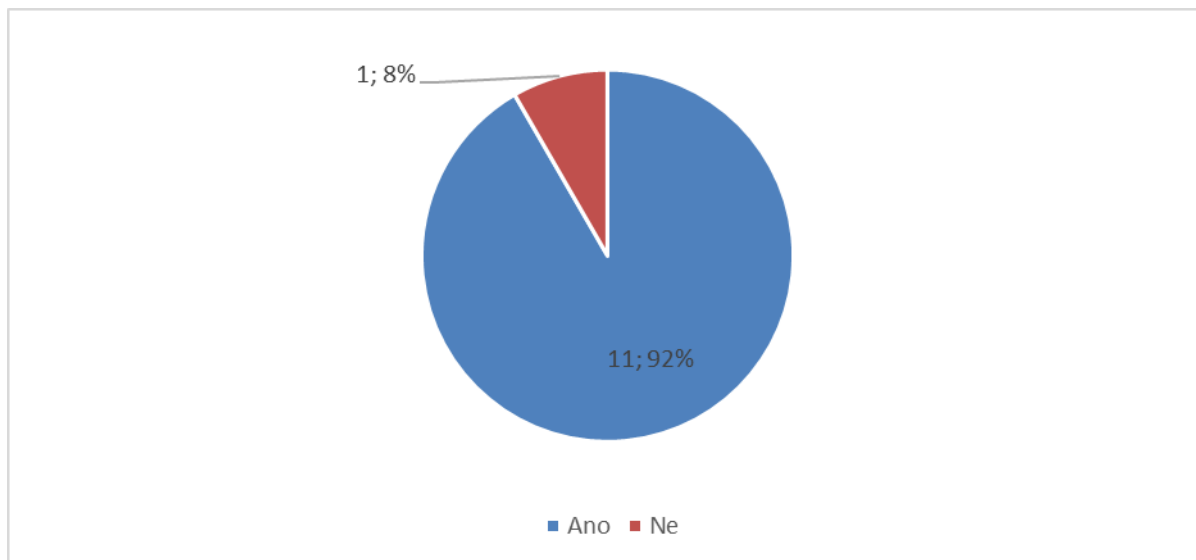
Tabulka 2: Vztah znalosti umístění lékárníčky první pomoci a pravidelného školení

Znalost umístění lékárníčky/ Pravidelné školení BOZP	Respondent zná umístění	Respondent nezná umístění
Respondent je pravidelně školen	12	0
Respondent není pravidelně školen	5	4

Zdroj: Vlastní zpracování

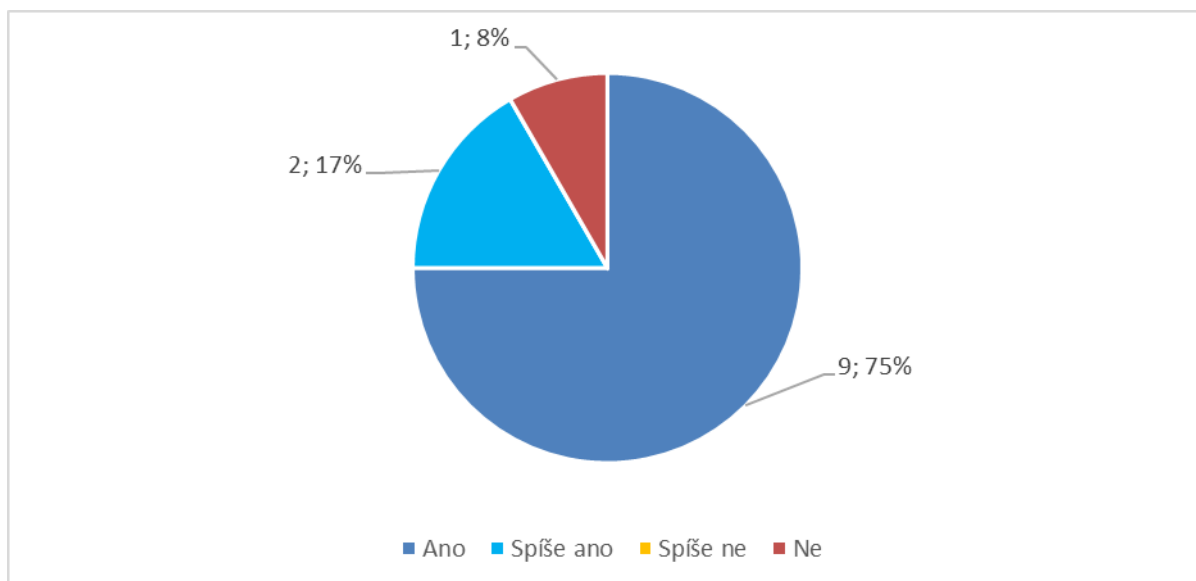
Následující otázka (Chodíte na pravidelné lékařské prohlídky?) se zabývá, zda se liší pravidelnost lékařských prohlídek v nevýrobním a výrobním podniku. Zatímco všichni (100 %) dotazovaní z nevýrobního podniku uvedli, že na pravidelné prohlídky nechodí, u výrobního podniku tomu bylo naopak, tedy 100 % dotazovaných na pravidelné prohlídky chodí.

Analýzou otázek (Dostáváte ochranné pracovní pomůcky a Používáte ochranné pracovní pomůcky?) je zásadní zjistit, zda zaměstnavatel poskytuje potřebné ochranné pracovní pomůcky a zda je zaměstnanci využívají. Všichni respondenti, tedy 100 %, z nevýrobního podniku odpověděli, že ochranné pracovní pomůcky nedostávají a nepoužívají. Ve výrobním podniku většina (92 %) ochranné pracovní pomůcky dostává a také je většina (75 %) vždy používá.

Obrázek 15: Poskytování OOPP – Fabricor a.s.

Zdroj: Vlastní zpracování

Obrázek 16: Používají OOPP – Fabricor a.s.

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 3 poukazuje, že je možné předpokládat, že existuje vztah mezi tím, když zaměstnavatel poskytuje ochranné pracovní pomůcky a tím, že je zaměstnanci používají. Z tabulky je zřejmé, že respondenti, kteří dostávají ochranné pomůcky je i nosí.

Tabulka 3: Vztah poskytování OOPP zaměstnavatelem a nošení OOPP zaměstnanci

Nosí zaměstnanci OOPP/Poskytuje zaměstnavatel OOPP	Ano	Spíše ano	Spíše ne	Ne
Ano	9	2	0	0
Ne	0	0	0	10

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 4 nepotvrdila rozdílné vnímání na nošení ochranných pomůcek s délkou pracovního poměru v obou firmách. Potvrdila, že používání pracovních pomůcek je rozděleno téměř na polovinu, tedy polovina je používá, polovina ne, bez ohledu na délku pracovního poměru.

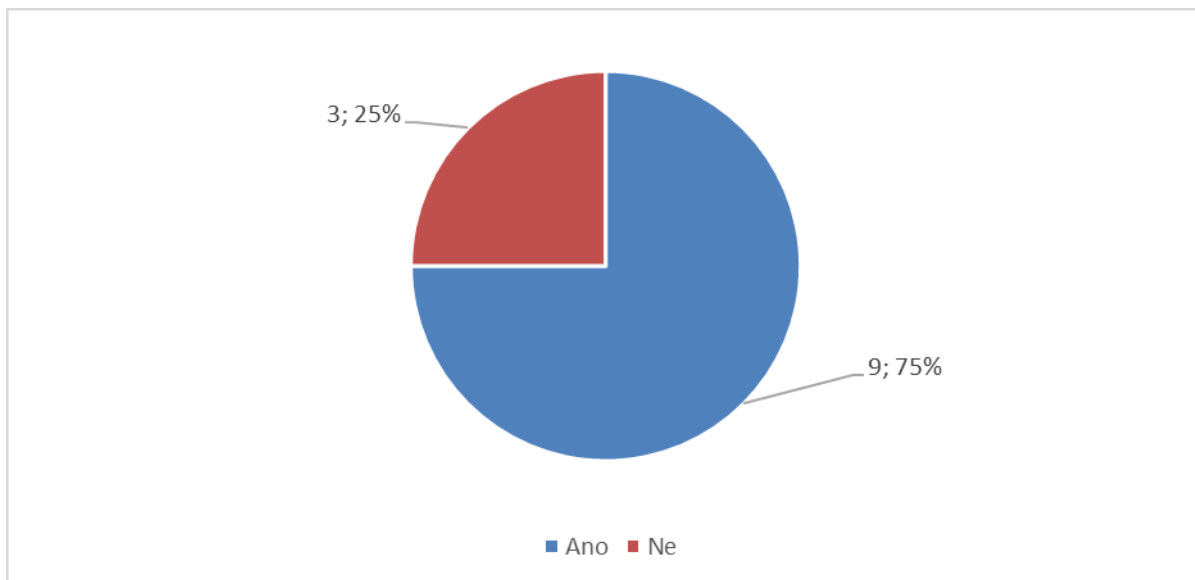
Tabulka 4: Vnímání nošení OOPP v závislosti na délce pracovního poměru

Délka pracovního poměru/ nošení ochranných pomůcek	Méně než rok	1-5 let	Více jak 5 let
Ano	2	2	5
Spíše ano	1	1	0
Spíše ne	0	0	0
Ne	3	3	4

Zdroj: Vlastní zpracování

Vyhodnocením odpovědí dalších dvou otázek (Provádí se na Vašem pracovišti pravidelná kontrola dodržování BOZP? a Probíhají kontroly na návykové látky pravidelně?) ukázala, že se odpovědi liší podle podniku, tedy zda je to výrobní nebo nevýrobní podnik. V nevýrobním

podniku všichni (100 %) odpověděli na obě otázky ne, neprobíhají u nich ani pravidelné kontroly BOZP, ani kontroly na návykové látky. U výrobního podniku tomu bylo naopak, 100 % dotazovaných odpověděli, že probíhají pravidelné kontroly dodržování BOZP, ale pouze 75 %, že probíhají i pravidelné kontroly na návykové látky.

Obrázek 17: Pravidelné kontroly návykových látek – Fabricor a.s.

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 5 ukazuje vztah úseku práce respondenta a pravidelných návykových látek ve výrobním podniku Fabricor. Nejvíce respondentů, kteří uvedli, že probíhají pravidelné kontroly na návykové látky, je z úseku výroby.

Tabulka 5: Realizace na návykové látky ve společnosti Fabricor a.s.

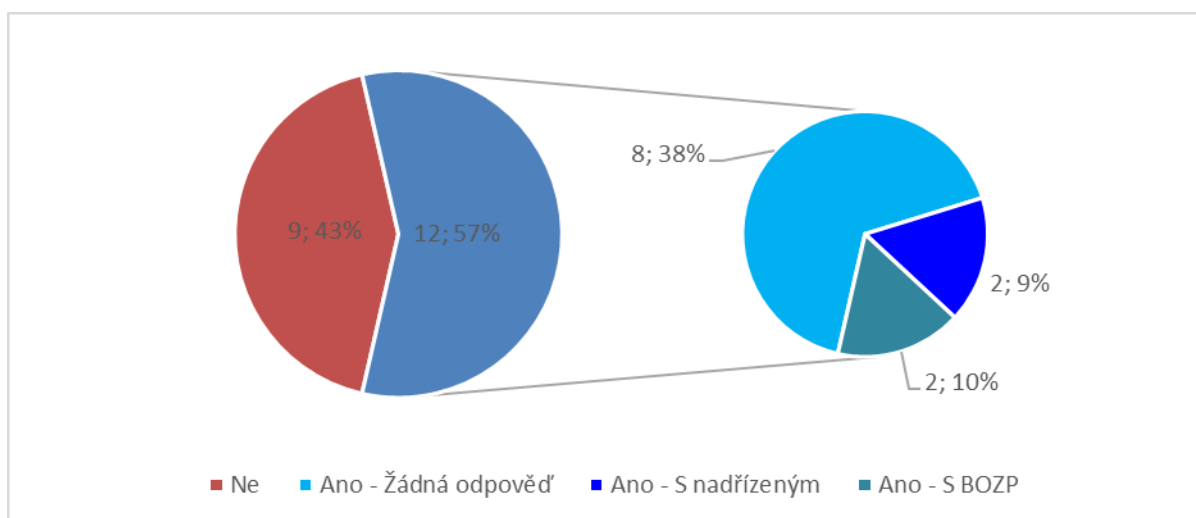
Úsek práce/Pravidelné kontroly na návykové látky	Administrativa	Výroba	Logistika
Ano	0	8	1
Ne	1	1	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Další otázky (Jsou ve Vaší firmě označeny všechny používané chemické látky? a Máte ve firmě označeny všechny únikové východy?) se zaměřovaly na označování chemických látek

a únikových východů. Odpovědi respondentů se lišily podle toho, zda pracují ve firmě výrobní nebo nevýrobní. Ve spolku Čmelák odpověděli všichni dotazovaní zaměstnanci, že není nic označováno a ve Fabricor a.s., že je vše označováno, tedy odpověděli ano na obě otázky.

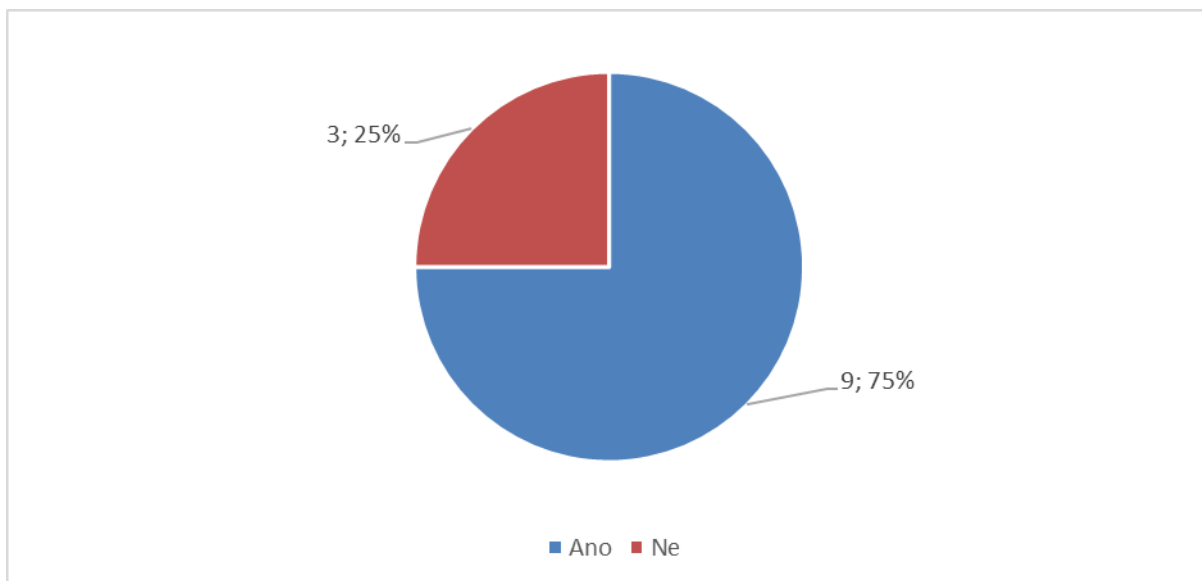
Poslední otázka zaměřená na BOZP (Můžete sdílet připomínky týkající se BOZP? Pokud ano, jakým způsobem.) se zabývala, zda je zaměstnancům umožněno sdílet své připomínky ohledně BOZP, otázka se také zaměřovala na, jakým způsobem mohou připomínky sdílet. Na obrázku 12 jsou vyobrazeny všechny odpovědi z výrobního i nevýrobního podniku. Všichni zaměstnanci (9) z nevýrobního podniku odpověděli, že nemají možnost sdílet připomínky týkající se BOZP, tvoří 43 %. Naopak všichni zaměstnanci (12) z výrobního podniku odpověděli, že své připomínky mohou sdílet, ale dále většina (38 %) neodpovídala na doplňující otázku jakým způsobem.

Obrázek 18: Sdílení připomínek k BOZP a způsob – Fabricor a.s. a Čmelák z.s.

Zdroj: Vlastní zpracování

Analýzou předposlední otázky (Jaká opatření byla ohledně pandemie Covid 19 zavedena?) bylo zjištěno, že ve výrobním podniku byl pro všechny dotazované zaměstnance zaveden pouze home office, tedy práce z domova. U výrobního podniku bylo pro všechny zaměstnance zavedeno pouze jiné nespécifikované opatření. Dále pro většinu dotazovaných (75 %) z firmy Fabricor byl zaveden i home office.

Obrázek 19: Opatření ohledně pandemie Covid 19 ve Fabricor a.s. – Home office

Zdroj: Vlastní zpracování

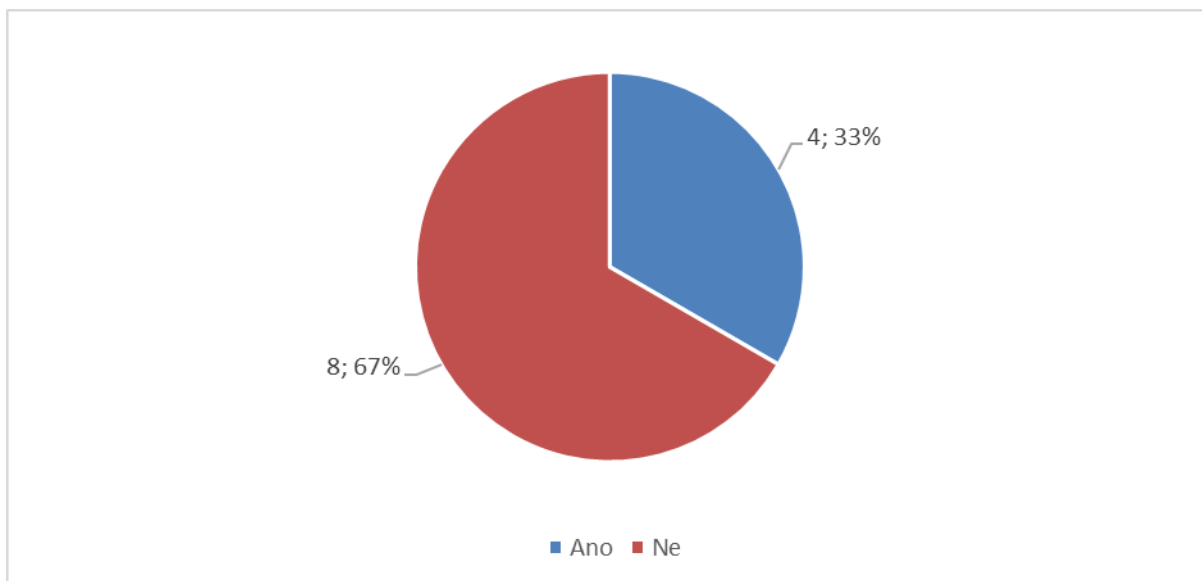
Tabulka 6 ukazuje, z jakého úseku měli zaměstnanci Fabricor a.s. zavedený home office. Většina (7) zaměstnanců, kteří home office měli, je z úseku výroby.

Tabulka 6: Vztah mezi úsekem práce a zavedením home office – Fabricor a.s.

Úsek výroby/ Home office	Administrativa	Výroba	Logistika
Ano	1	7	1
Ne	0	2	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Vyhodnocení odpovědí na poslední otázku (Jaké ochranné pomůcky používáte v době pandemie Covid 19?) ukázalo, že v obou firmách bylo zavedeno pro všechny zaměstnance používání roušek nebo respirátorů a používání dezinfekce. Ve výrobním podniku byly pro 33 % zaměstnanců zavedeny štíty.

Obrázek 20: Ochranné pomůcky v době pandemie ve Fabricor a.s. – Štítý

Zdroj: Vlastní zpracování

4.3 Souhrnné porovnání společností

V této podkapitole se nacházejí tři tabulky. Jedna tabulka se týká zjištění pozorovaných skutečnostech ve společnostech, druhá je z pohledu odborně způsobilé osoby (na základě rozhovoru) a třetí je z pohledu zaměstnanců z dotazníkového šetření.

Tabulka 7: Pozorované skutečnosti v komparovaných společnostech

	Fabricor a.s.	Čmelák z.s.
Zajišťování BOZP	Externí firma	Externí firma
Pravidelnost kontrol	1x/měsíc	1x/rok
Dokument kategorizace prací	Samostatný dokument	Nesamostatný dokument
Kategorie prací 1	Ano	Ano
Kategorie prací 2	Ano	Ne
Kategorie prací 3	Ano	Ne
Evidence rizikových prací	Ano	Ne
Lékařské prohlídky – smluvní lékař	Ano	Ne

Vyhodnocení rizik	Konkrétní pracoviště	Celá společnost
Poskytování OOPP	Ano	Ne
Pracovní postupy a organizace práce	Pracovní návod	Nejsou stanoveny
Školení BOZP a PO	Dle platné legislativy	Neprobíhá
Knihy úrazů	Ano	Ne
Kontroly, prověrky a revize	Ano	Ano
Četnost kontrol, prověrek a revizí	Dle harmonogramu revizí	1x/rok

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 8: Pohled OZO na BOZP situaci v komparovaných společnostech

	Fabricor a.s.	Čmelák z.s.
Spolupráce se společnostmi	Externí poradce	Zaměstnanec
Legislativní požadavky	Stejně	
BOZP požadavky	Rozdílné	
Nutné projednávání s KHS	Ano	Ne
Smlouva s pracovním lékařem	Ano	Ne
Dokumentace BOZP	Samostatné dokumenty	Jedna směrnice na vše
Kontroly z inspektorátu	Ano	Ne
Nejčastější pracovní úrazy	Zakopnutí	Není
Návrhy ke zlepšení BOZP ze strany zaměstnanců	Ano	Ano
Pravidelné školení	Ano	Ne
Kontroly BOZP	OZO	OZO
Opatření Covid	Roušky, hygienická opatření, měření teploty, rozdělení přestávek na jídlo, porady online, omezení pohybu návštěv a pochůzek, školení online	

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 9: Pohled zaměstnanců na situaci BOZP v komparovaných společnostech

	<i>Fabricor a.s.</i>	<i>Čmelák z.s.</i>
<i>Znalost zařazení do kategorie prací – ANO/NE</i>	<i>9/3</i>	<i>2/7</i>
<i>Pravidelná školení</i>	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>
<i>Znalost rizik práce</i>	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>
<i>Znalost umístění lékárničky – ANO/NE</i>	<i>12/0</i>	<i>5/4</i>
<i>Pravidelné prohlídky lékařem</i>	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>
<i>Pravidelné kontroly BOZP</i>	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>
<i>Označení chemických látek</i>	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>
<i>Označení únikových východů</i>	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>
<i>Zavedení home office v době pandemie</i>	<i>Ano</i>	<i>Ano</i>
<i>Zavedení roušek a respirátorů v době pandemie</i>	<i>Ano</i>	<i>Ano</i>
<i>Používání dezinfekce v době pandemie</i>	<i>Ano</i>	<i>Ano</i>
<i>Používání štítů v době pandemie</i>	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>

Zdroj: Vlastní zpracování

5 FORMULACE ZÁVĚRŮ A NÁVRH DOPORUČENÍ

Následující kapitola obsahuje nejvýznamnější zjištění z pozorování skutečností v komparovaných společnostech, z dotazníkového šetření v nich uskutečněného a z řízeného rozhovoru s odborně způsobilou osobou, která pro výrobní firmu pracuje jako externistka a pro nevýrobní spolek jako zaměstnanec v oboru manažer pro vodní projekty. V návrhu řešení je kladen důraz na návrh řešení současného stavu BOZP.

Z pozorovaných skutečností vyplývá, že i přesto, že se jedná o výrobní firmu a nevýrobní spolek, na obě společnosti se vztahují stejné zákony. Nicméně i přesto, že zákony jsou stejné jejich plnění stejné není. Výrobní firma musí plnit více skutečností narozdíl od spolku, kterému odpadá například nutnost komunikace s KHS pouze díky tomu, že mají pouze pracovníky pro kategorii 1. I proto je dokument kategorizace prací u Fabricor a.s. samostatný dokument a u Čmelák z.s. je dokument součástí jiného dokumentu. Dále díky tomu není spolek povinen evidovat rizikové práce. Kvůli přítomnosti zaměstnanců v kategoriích 2 a 3 musí Fabricor a.s. mít zajištěného smluvního lékaře, na rozdíl spolku. Liší se také pravidelnost kontrol BOZP. U výrobního podniku je to minimálně 1x za měsíc a u sdružení 1x za rok. Vyhodnocení rizik probíhá u výrobní firmy na konkrétních pracovištích a u nevýrobního sdružení probíhá pro celou společnost. Kvůli přítomnosti rizikových pracovišť u výrobního podniku poskytuje zaměstnavatel OOPP a na daných pracovištích se nachází pracovní návody. Čmelák z.s. nemá riziková pracoviště, a tak není potřeba poskytovat OOPP. V době pandemie byla zavedena opatření nošení roušek, respirátorů a dezinfekce pracovišť a rukou. Ve výrobní firmě se nachází kniha úrazů, narozdíl od spolku, který neeviduje žádné úrazy nebo zranění na pracovišti. Kontroly, prověrky a revize probíhají pravidelně v obou komparovaných společnostech, ale liší se délka intervalu. U Fabricor a.s. je to dle harmonogramu a u Čmelák z.s. 1x za rok. Pravidelné školení u výrobní firmy probíhá dle zákona, ale nevýrobní sdružení i přesto, že zákon stanovuje 1x za 2 roky, nedodržují tento interval.

Při řízeném rozhovoru bylo zjištěno spoustu stejných nebo podobných věcí jako při sledování skutečností v daných společnostech. Řízeným rozhovorem byla zjištěna skutečnost, že daná osoba pracuje pro výrobní firmu jako externí poradce a pro nevýrobní sdružení jako zaměstnanec. O veškeré dění týkající se BOZP se ve spolku stará jiná externí firma, narozdíl od výrobního, kde se o dění stará dotazovaná osoba, ale také vedoucí pracovišť. Lze konstatovat, že legislativní požadavky se pro výrobní a nevýrobní podniky neliší, ale BOZP požadavky již ano. Dále se potvrdila nutná komunikace s KHS a smlouva s pracovním

lékařem u výrobního podniku a pravidelné školení, tedy že ve výrobním podniku školí pravidelně, ale v nevýrobním spolku, i přesto, že jim zákon ukládá školit jednou za dva roky, neškolí. Důvod proč firma nepovažuje za důležité školit je nepřítomnost pracovníků v kategoriích 2 a 3 a také z důvodu, že kontroly z inspektorátů práce do nevýrobních firem příliš nejezdí. Dále lze konstatovat, že u výrobního podniku je dokumentace BOZP rozdělena do jednotlivých samostatných dokumentů, narozdíl od spolku, kde je veškerá dokumentace zahrnuta v jedné směrnici. Pravidelné kontroly BOZP provádí v obou společnostech OZO, tedy dotazovaná osoba. Výrobní podnik má kontroly nejméně jednou za měsíc a spolek jednou za rok. Mezi nejčastější pracovní úrazy ve Fabricor a.s. patří zakopnutí, přesněji jsou to jediné pracovní úrazy, které se za poslední dva roky na pracovištích staly. U spolku Čmelák se žádné pracovní úrazy nevyskytují. V době pandemie Covid 19 se zavedlo nošení roušek, měření teploty při vstupu, rozdělení přestávek na jídlo, aby se nepotkávalo mnoho osob, porady a školení online, omezení pohybu návštěv a pochůzek, tedy i pochůzky OZO a další hygienická opatření.

Dotazníkové šetření potvrdilo pozorované skutečnosti v daných společnostech, konkrétně tedy relativní spokojenost zaměstnanců s nastaveným systémem a dodržování BOZP opatření ve výrobním podniku a nedostatečné proškolení ve družení, tedy neznalost důležitých BOZP opatření. Zhruba polovina dotazovaných respondentů odpověděla, že nebyla školená ani při nástupu do zaměstnání. Důležitou informací, kterou by zaměstnanci získaly řádným školením a kterou více jak polovina dotazovaných nevěděla bylo umístění lékárničky. Oproti spolku ve výrobní firmě znají všichni zaměstnanci rizika své práce, ale protože se v nevýrobním sdružení nenachází zaměstnanci zařazení do kategorie 2 a 3 není toto příliš velký nedostatek. Dalším nedostatkem je nepravidelnost návštěv lékaře ve Čmelák z.s., tento spolek nemá smluvního lékaře, a proto dochází zaměstnanci ke svým obvodním lékařům. Zaměstnanci zařazení do kategorie 1 musí docházet na pravidelné lékařské prohlídky jednou za šest let. I přesto, že všichni respondenti uvedli, že nechodí, dalo by se předpokládat, že kvůli dlouhému časovému rozmezí neberou prohlídky jako pravidelné, a proto zaškrtnuli pole, že nechodí. Ve výrobním podniku i přesto, že respondenti uvedli, že dostávají OOPP, je nepoužívají všichni. Opatření, která lze v tuto chvíli podniknout je opětovné proškolení a častější kontroly dodržování nošení OOPP. Další z nedostatků vyplívajících z dotazníkového šetření v Čmelák z.s. jsou nepravidelné kontroly BOZP. Tento pohled zaměstnanců může být zkreslený rozmezím mezi jednotlivými kontrolami. Z rozhovoru vyplynulo, že pravidelné kontroly BOZP probíhají 1x za rok. Dále je potřeba vyřešit

nedostatek v nevýrobním sdružení související s neoznačenými nouzovými východy. Tento nedostatek lze vyřešit označením. Z odpovědí dotazovaných vyplynulo, že ve výrobní firmě mohou zaměstnanci přispívat svými nápady k zajištění BOZP a v nevýrobním sdružení ne, nicméně z rozhovoru s OZO vyplynulo, že i ve spolku své připomínky sdílet mohou.

Z výše zmíněných skutečností vyplynulo, že systém BOZP ve výrobním podniku Fabricor a.s. je dobře nastaven a zaměstnanci ho dodržují a mají s tímto systémem dobré zkušenosti. Úrazy, které se staly byly chybou nevhodně umístěných materiálů. Opatření se v obou případech velmi těžko řešila, protože byla na vině lidská chyba, proto jediné, co mohla firma udělat bylo opětovné proškolení zaměstnanců. V nevýrobním spolku Čmelák z.s. je největším problémem školení. Zjištění vyplývá z pozorování, řízeného rozhovoru i z dotazníkového šetření. Tuto chybu by bylo možné eliminovat, kdyby se přímo v zákoně nacházelo, že i nevýrobní podniky by musely být kontrolovány inspektoráty práce aspoň jednou za dva roky, tedy v rozmezí, ve kterém dle zákona musejí probíhat pravidelná školení, při kterých by se odstranily nedostatky jako neznalost umístění lékárničky. Další opatření by byla velmi těžko proveditelná. Jednalo by se o změnu přístupu vedení, aby pravidelné školení, i přesto, že není tak potřebné jako u výrobního podniku, probíhalo. Důležité je také označení únikových východů, aby například v případě požáru nenastala větší krizová situace, než by nastala s označenými nouzovými cestami.

ZÁVĚR

Cílem práce bylo zhodnotit opatření uskutečňovaná v rámci BOZP ve vybraných podnicích. Důraz byl kladen především na komparaci shodných a rozdílných opatření ve vybraném výrobním a nevýrobním podniku. Na základě řízeného rozhovoru a dotazníkových šetření byla navržena doporučení pro stávající praxi. Z bakalářské práce lze předpokládat, že odpověď na otázku, zda se významným způsobem liší opatření z hlediska zajišťování BOZP ve zkoumaných společnostech, je kladná. Způsob opatření zajišťování BOZP je rozdílný u výrobního podniku a u nevýrobního sdružení i přesto, že se obou společnostmi týkají stejné zákony.

Bakalářská práce byla rozdělena do pěti hlavních kapitol. V první kapitole byly vymezeny základní pojmy, které byly potřebné pro pochopení problematiky BOZP, jako je například samotný pojem bezpečnost a ochrana zdraví při práci, riziko nebo mimořádná událost. Dále byl představen význam a cíle BOZP a stručně popsán cyklus PDCA. Poslední, co první kapitola řešila byla historie a vývoj, konkrétně období starověku, novověku, druhé poloviny 20. století a současnost.

Další kapitola si kladla za cíl přiblížit zákonné požadavky BOZP, kde v dokumentaci popsala kategorizaci prací, lékařské prohlídky, vyhodnocení rizik, OOPP, pracovní postupy a organizace práce, školení, pracovní úrazy a kontroly, prověrky a revize zařízení. Dále byli vypsány zákony s tím související, jako zákon č.262/2006 Sb. nebo č.309/2006 Sb. V neposlední řadě zde přiblížila, jak fungují kontroly inspektorátem práce a jaké sankce podle zákona mohou udělit.

Další kapitola se zabývala představením komparovaných společností a jejich zajišťováním BOZP. Výrobní podnik Fabricor a.s. se zabývá výrobou kovových konstrukcí nebo jejich řezáním a na rozdíl od nevýrobního spolku Čmelák – Společnost přátel přírody z.s., která se stará o ŽP a osvětu, se podle zákona musí zabývat problematikou BOZP ve větší míře.

V předposlední kapitole bylo přiblížena pandemie Covid 19 a opatření, která se týkají podniků. Mezi nejdůležitější opatření patřilo používání roušek, respirátorů a dezinfekcí, home office a střídání skupin na pracovišti, aby se zamezilo styku mnoho osob, a také samotestování zaměstnanců jednou týdně. Dále byl uskutečněn rozhovor s OSVČ osobou zabývající se zajišťováním BOZP pro výrobní podnik a zaměstnanou ve sdružení a dotazníkové šetření v obou komparovaných společnostech. Z dotazníkového šetření a řízeného rozhovoru bylo zřejmé, že má výrobní podnik nastavenou politiku BOZP správně

a že ji zaměstnanci dodržují. Nevýrobní spolek má podle rozhovoru politiku nastavenou relativně v pořádku, ale dotazníkové šetření ukázalo, že zaměstnanci nedodržují opatření. V poslední kapitole se nachází 3 tabulky, které stručně shrnuli, co která firma musí dodržovat a co dodržuje z pohledu OZO, zaměstnanců a z pozorování.

Poslední kapitola obsahovala celkové zhodnocení zabezpečování BOZP v komparovaných společnostech a také návrhy na zlepšení a na odstranění nedostatků, které se ukázaly z pozorování v komparovaných společnostech, výsledků dotazníkového šetření a rozhovoru s OSVČ osobou zabývající se BOZP problematikou.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] ČESKO, Nařízení vlády č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu. [online]. 2010 [2020-12-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2010-201>
- [2] ČESKO, Nařízení vlády č. 378/2001 Sb., Nařízení vlády, kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí. [online]. 2001 [2020-12-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-378>
- [3] ČESKO, Nařízení vlády č. 495/2001 Sb., Nařízení vlády, kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků. [online]. 2001 [2020-12-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-495>
- [4] ČESKO, Vyhláška č. 432/2003 Sb., Vyhláška, kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli. [online]. 2003 [2020-12-20]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-432>
- [5] ČESKO. Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce. [online]. 2005 [2020-12-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-251>
- [6] ČESKO. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. [online]. 2000 [2020-12-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-258>
- [7] ČESKO. Zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce. [online]. 2006 [2020-12-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>
- [8] ČESKO. Zákon č. 309/2006 Sb., zákon, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci). [online]. 2006 [2020-12-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-309>

- [9] ČESKO. Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách. [online]. 2011 [2020-12-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-373>
- [10] Čmelák: Společnost přátel přírody [online]. Liberec: Čmelák, c2019 [cit. 2021-12-20]. Dostupné z: <https://www.cmelak.cz/>
- [11] Fabricor [online]. Lišov: Fabricor, c2018 [cit. 2021-12-20]. Dostupné z: <http://www.fabricor.cz/>
- [12] Historie bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Bezpečnost práce.info [online]. Praha, c2013-2020 [cit. 2021-12-18]. Dostupné z: <https://www.bezpecnostprace.info/bozp/historie-bezpecnosti-a-ochrany-zdravi-pri-praci/>
- [13] INTERNÍ MATERIÁLY FIRMY FABRICOR A.S., 2020
- [14] INTERNÍ MATERIÁLY SPOLEČNOSTI ČMELÁK-SPOLEČNOST PŘÁTEL PŘÍRODY Z.S., 2020
- [15] JANÁKOVÁ, A. Abeceda bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. 6. aktualizované vydání. Olomouc: Anag, 2018. ISBN 978-80-7554-171-0.
- [16] KLÍMA, J. Nejstarší zákony lidstva Chammurapi a jeho předchůdci. 1. vydání. Praha: Academia, nakladatelství Československé akademie věd 1979, str. 138-140
- [17] Máte ohlášenou kontrolu bezpečnosti práce z OIP?: Co dělat, když máte ohlášenou kontrolu BOZP. BOZP.cz: Bezpečnost práce [online]. Praha: CRDR spol., c2021 [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: <https://www.bozp.cz/kontrola-bozp/>
- [18] NEUGEBAUER, T. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci v kostce: Neboli o čem je současná BOZP. 2. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-106-4.
- [19] Novinky: Co je BOZP? Definice, cíle, legislativa a principy. BOZP.cz: Bezpečnost práce [online]. Praha: CRDR spol., c2021 [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: <https://www.bozp.cz/aktuality/co-je-bozp/>
- [20] Novinky: Jednoduchý a rychlý návod, jak postupovat při pracovním úrazu. BOZP.cz: Dokumentace [online]. Praha: CRDR spol., c2021 [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.dokumentacebozp.cz/aktuality/navod-jak-postupovat-pri-pracovnim-urazu/>

- [21] Novinky: Přestupky a správní delikty na úseku bezpečnosti práce. Jaké jsou výše pokut za nedodržování BOZP. BOZP.cz: Bezpečnost práce [online]. Praha: CRDR spol., c2021 [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: <https://www.bozp.cz/aktuality/prestupky-a-spravni-delikty-bozp/>
- [22] Odpovědi na nejčastější dotazy podnikatelů ohledně podpůrných programů a opatření proti šíření koronaviru. BusinessInfo.cz: Oficiální portál pro podnikání a export [online]. Praha: CzechTrade, c1997-2021 [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/odpovedi-na-nejcastejsi-dotazy-podnikatelu-ohledne-aktualnich-opatreni-proti-sireni-koronaviru/>
- [23] Povinnosti BOZP – průvodce pro zaměstnavatele. BOZP.cz: Bezpečnost práce [online]. Praha: CRDR spol., c2021 [cit. 2021-02-01]. Dostupné z: <https://www.bozp.cz/pruvodce-bozp-zamestnavatel/>
- [24] Rizika a nebezpečí. ZSBOZP: Znalostní systém prevence rizik v BOZP [online]. Praha: Výzkumný ústav bezpečnosti práce, c2016-2021 [cit. 2021-04-09]. Dostupné z: <https://zsbozp.vubp.cz/prevence-rizik/rizika-a-nebezpeci/114-rizika-a-nebezpeci>
- [25] Rizikové faktory. ZSBOZP: Znalostní systém prevence rizik v BOZP [online]. Praha: Výzkumný ústav bezpečnosti práce, c2016-2021 [cit. 2021-04-09]. Dostupné z: <https://zsbozp.vubp.cz/pracovni-prostredi/rizikove-faktory/336-rizikove-faktory>
- [26] Řízení rizik (Risk Management). Management Mania [online]. Praha: ManagementMania.com, c2011-2016 [cit. 2021-04-09]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/rizeni-rizik>
- [27] SMEJKAL, V., RAIS K. Řízení rizik ve firmách a jiných organizacích. 4. aktualizované vydání. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4644-9.
- [28] VALA, J. Systémové řízení bezpečnosti a ochrany zdraví v organizacích. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-109-5.
- [29] Vládní usnesení a odůvodnění související s bojem proti epidemii. Vlada.cz [online]. Praha: Vláda ČR, c2009-2021, 29.3.2021 [cit. 2021-03-30]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/prehled-vladnich-usneseni-od-vyhlaseni-nouzoveho-stavu-180608/>

- [30] Základní dokumentace BOZP v podniku. BOZPinfo: Oborový portál pro BOZP [online]. Praha: Výzkumný ústav bezpečnosti práce, c2002-2021 [cit. 2021-01-08]. Dostupné z: <https://www.bozpinfo.cz/zakladni-dokumentace-bozp-v-podniku>
- [31] Základní informace: Informace ke kompenzačnímu bonusu pro rok 2021. Finanční správa [online]. Praha, c2013-2021 [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/financni-sprava/media-a-verejnost/nouzovy-stav/novy-kompenzacni-bonus-2021/zakladni-informace-novy-kb-2021>
- [32] Základní údaje. Státní úřad inspekce práce [online]. Opava, c2021 [cit. 2021-04-07]. Dostupné z: [http://www.suip.cz/o-nas/zakladni-udaje/Zákon-č.-258/2000-Sb.-ze-dne-14.-července-2000,-o-ochraně-veřejného-zdraví-a-o-změně-některých-souvisejících-zákonů](http://www.suip.cz/o-nas/zakladni-udaje/Zakon-258-2000-Sb.-ze-dne-14- cervence-2000,-o-ochrane-verejného-zdraví-a-o-změně-některých-souvisejících-zákonů)

PŘÍLOHY

Příloha A – Dotazníkové šetření

PŘÍLOHA A – Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření

- Identifikační otázky
 1. Jak dlouho pracujete ve firmě?
 - a. Méně než rok
 - b. 1–5 let
 - c. Více jak 5 let
 2. V jakém úseku pracujete (administrativa, výroba, logistika..)?
 3. V jakém provozu pracujete?
 - a. Nepřetržitý provoz
 - b. Třisměnný provoz
 - c. Jednosměnný
- BOZP otázky
 4. Víte, v jaké kategorii prací jste zařazeni?
 - a. Ano
 - b. Ne
 5. Absolvujete pravidelně školení týkající se BOZP?
 - a. Ano
 - b. Ne
 - c. Ne, pouze při nástupu do zaměstnání
 6. Znáte rizika své práce?
 - a. Ano
 - b. Ne
 7. Utrpěl jste při výkonu práce úraz?
 - a. Ano
 - b. Ne
 8. Byl jste někdy svědkem pracovního úrazu?
 - a. Ano
 - b. Ne
 9. Jaké typy úrazů se podle Vás vyskytují nejvíce?
 10. Víte, kde se nachází lékárnička první pomoci?
 - a. Ano
 - b. Ne
 11. Chodíte na pravidelné lékařské prohlídky?
 - a. Ano
 - b. Ne

12. Dostáváte ochranné pracovní pomůcky?
- Ano
 - Ne
13. Používáte ochranné pracovní pomůcky?
- Ano
 - Spíše Ano
 - Spíše Ne
 - Ne
14. Provádí se na Vašem pracovišti pravidelná kontrola dodržováním BOZP?
- Ano
 - Spíše ano
 - Spíše ne
 - Ne
15. Probíhají kontroly na návykové látky pravidelně?
- Ano
 - Ne
16. Jsou ve Vaší firmě označeny všechny používané chemické látky?
- Ano
 - Ne
17. Máte ve firmě označeny všechny únikové východy?
- Ano
 - Ne
18. Můžete sdílet připomínky týkající se BOZP? Pokud ano, jakým způsobem.
- Ano
 - Ne
19. Jaká opatření byla ohledně pandemie Covid 19 zavedena (může být i více odpovědí)
- Izolace skupin pracovníků
 - Home office
 - Omezení počtu osob
 - Jiné...
20. Jaké ochranné pomůcky používáte v době pandemie Covid 19 (může být i více odpovědí)
- Roušky, respirátory
 - Štíty
 - Desinfekce
 - Jiné...